

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

Mesečni prilog „Sokolska prosveta“

Ljubljana,
29 septembra 1933

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 Din • Uredništvo i uprava nalazi se u Učiteljskoj tiskari, Frančiškanska
ulica 6, telefon broj 2177 • Račun poštanske štedionice broj 12.943 • Oglasi po ceniku • Rukopisi se ne vraćaju

God. IV
Broj 39

Istina o Lužičkim Srbima

Ovih dana dao je Savez društava prijatelja Lužice štampi na upotrebu memorandum o položaju Lužičkih Srba u današnjoj Nemačkoj, a koji je bio poslat Savetu Društva naroda. Memorandum je pobudio interes najšire javnosti i po dobijenim informacijama nemačka vlada nastoji svim silama da spreči raspravljavanje ovog memoranduma pred svetskim forumom. Nemačka vlada hoće da vara svet praznim rečima i zato je i pozvala k sebi zastupnike Lužičkih Srba da im protumači preko sreskog načelnika u Budišinu stanovništvo nemačke vlade.

U toj vladinoj izjavi rečeno je izričito, da Lužički Srbi uživaju ista prava kao i Nemci. Karakterističan je pasus, u kojem se kaže, da se na polju školstva neće izvršiti nikakve promene. Na kraju nemačka vlada proglašava, da ne postoji nikakvo lužičko pitanje i da Lužički Srbi nisu ugnjetavan narod.

U interesu istine i pravde tražimo stoga od nemačke vlade da nastupi dokaz istine i da odgovori na sledeća pitanja:

1) Koliko imaju Lužički Srbi škola sa srpskim nastavnim jezikom? (Ni jednu!) Koliko imaju Lužički Srbi škole, u kojima se bar čitanje, pisanje, veronauk i pevanje poučavaju na lužičko-srpskom jeziku? (Samo nekoliko i to još samo u Saskoj!)

2) Koliko je na lužičkom teritoriju nemačkih učitelja, i kako mogu ovi, kada ne znaju jezik poverene im dece, vršiti svoju dužnost? Zašto se učitelji rođeni Lužičani premeštavaju u nemačke krajeve, kada se oseća nedostatak lužičkih učitelja? Koliko je tih lužičkih učitelja na nemačkoj teritoriji? Koliko je lužičkih sveštenika na nemačkoj teritoriji, dok se u mnogim lužičko-srpskim mestima propoveda narodu samo nemački?

3) Zašto se baš u poslednje doba ponovno premešta lužičke učitelje na nemačku teritoriju, kada vlada izjavljuje, da ne ugnjetava Lužičke Srbe? Zašto su, pored mnogih ostalih, premešteni učitelji Jan Meškank i Filip Jakubaš? (Prvi je bio načelnik Saveza lužičko-srpskog Sokolstva, a drugi starešina Sokolske župe Čišinskog. Op. ur.) Zašto je poslat velik broj lužičkih učitelja na prisilni dopust?

4) Zašto postoji numerus clausus na učiteljskim školama i za Lužičke Srbe, kada se oseća nedostatak lužičkih učitelja? Zašto nije udovoljeno predstavi Društva lužičkog učiteljstva, da se dozvoli lužičkim studentima studij na učiteljskim školama?

Nekojim studentima bilo je onemogućeno da se posvećuju učiteljskom zvanju time, da ih se, iako su bili odlično ocenjeni, nije primilo u službu. Zašto se šalju u katoličke krajeve Lužice nemački učitelji evangelisti? Kako mogu ovi učitelji da poučavaju veronauk? To izazivlje uzbuđenje i nezadovoljstvo u narodu. Zašto su ostranjeni lužički nadzornici škola, a mesto njih postavljene Nemci?

5) Zašto su na zvaničan pričinak iz lužičkih privatnih preduzeća (štampanja i banaka) otpušteni narodni ljudi? Koji su bili razlozi za uhapšenje šestorice Lužičkih Srba, kada ih se je nakon višenedeljnog pritvora moralo pustiti na slobodu, jer im se nije moglo ništa dokazati? Zašto moraju ove nevine žrtve plaćati i prehranu za vreme njihovog pritvora?

6) Zašto se ne smeju otpušteni radnici vratiti na svoja bivša službena mesta, kad im se nije ništa protuzakonitog moglo dokazati? Zašto su oni ispostavljeni sa svojim porodicama bedi i propasti? Zašto je šikaniran i penzionisan učitelj koji je s odobrenjem nadležnog ministarstva vodio ferijalnu koloniju školske dece u Češkoslovačku?

7) Zašto je „silom prilika“ moralo lužičko-srpsko Sokolstvo da raspusti svoje organizacije? — Zašto je većina lužičko-srpskih društava u svom radu danas uopšte ugrožena? Zašto mora narod da šuti, kada nije ugnjetavan?

8) Zašto vlada nije udovoljila predstavi Lužičkog narodnog veća i zašto nije dala ni odgovora na poznati memorandum iz godine 1931, u kome su navedene sve potrebe i zahtevi Lužičkih Srba?

Danas Lužički Srbi ne smeju da govore i zato smatraju prijatelji Lužice svojim dužnošću da informišu svetsku javnost o tome, kako živi lužičko-srpski narod. Smešna je tvrdnja, da bi iko iz redova Lužičkih Srba ili njihovih prijatelja htio da otepi Lužicu od Nemačke! Lužički su Srbi lojalni državljani Nemačke. I prijatelji Lužice stoje na bazi mirovnih ugovora te se nalaze u redovima proturevizionista, pa stoga nemačke tvrdnje imaju dakle kao cilj samo to, da zavedu svetsku javnost u bludnju, kao tobože da je Nemačka morala da nastupi protiv lužičkih narodnih vođa zbog antidržavnih činova. Ali za ovakvu tvrdnju treba i dokaza, da bi se svet mogao uveriti, da li je osnovana.

Slovenstvo ne traži ništa drugo nego to da se ne samo garantuje nego i stvarno omogući slobodan kulturni i socijalni razvoj, da se Lužički Srbi priznaju od strane nemačke vlade kao narod i da im se priznaju sva prava narodnih manjina, koja uživaju nemačke manjine u drugim državama.

Očekujemo od Saveta Društva naroda i od zastupnika Male antante, da se zauzmu za lužičko pitanje, koje se razvija u odlučujući stadij. Ne sme se šuteti, kada jedan ceo narod nema ni najmanjih prava. — Ne bojimo se prestojeće borbe, jer verujemo da »Istina pobeđuje«.

Vlad. Zmeškal — Prag.

O Lužičkim Srbima uopće, kao i posebice o prilikama u kojima žive ovaj najmanji odvetak velikog slovenskog stabla, naročito danas, mi smo već toliko puta pisali i izveštavali našu sokolsku javnost. Danas pak iznosimo radi daljnjeg obaveštenja sledeće:

Savez društava prijatelja Lužice, koji sačinjavaju francuska, poljska, jugoslovenska i češkoslovačka društva, predao je prošlih dana na predlog poljskog Društva Lužičkih Srba Savetu društva naroda memorandum o današnjem položaju Lužičkih Srba u Nemačkoj. Memorandum obuhvata 40 štampanih stranica, a uz to mu je dodano i šest predloga. U memorandumu iznose se sva nasilja nacional-socialističkog hitlerovskog režima nad lužičko-srpskim narodom, a što se potkrepljuje jednim celim nizom primera. Tako se navodi: zatvaranje, zlostavljanje, interniranje pa i uništavanje zdravlja Lužičana, bačenih u nezdavne zatvore uz slabu hranu, koju moraju čak, da i sami plaćaju, nadalje raspuštanje sokolske organizacije, obustavljanje »Serbskog Častnika«, lista koji je izlazio već punih 75 godina. Nadalje iznosi se, kako se vrši danas pritisak na jedini lužičko-srpski dnevnik »Serbske Nowiny«, koje se primoravaju da obelodanjuju lažne vesti i da odobravaju i glorifikuju Hitlera, njegov režim i njegove metode, te da u narodu šire uverenje, da današnji nacional-socialistički režim u Nemačkoj ne teži za uništenjem lužičko-srpske nacionalnosti. Memorandum traži da Svet Društva naroda skrene pažnju nemačkoj vladi, da u smislu govora, koji je Hitler održao 17 maja o. g., povrati Lužičkim Srbima najosnovnija jezična prava, osobito u školstvu, i da prestane s nečuvanim progonima lužičko-srpskog življa.

Ovaj memorandum potpisali su: Association des Amis de la Lusace, Paris; M. de Vaux, predsednik; dr. Georges Papillault, potpredsednik; Jules Pichon, tajnik; Georges Chklaver, blagajnik.

Towarzystwo przyjaciel narodu luzyckiego, Warszawa; Julja Dikstein-Wielecynska, potpredsednika; dr. J. Rudzynska, tajnica.

Akademickie Kolo przyjaciel Luzyce, Warszawa; Olgierd Szware, predsednik; Maria Czerniewska, tajnica. Towarzystwo przyjaciel Serbo-Luzycezan, Poznan; Tadeusz Powidzki, potpredsednik; Tadeusz Kraszewski, tajnik.

Društvo prijatelja Lužičkih Srba, Beograd; Miodrag Stefanović, predsednik; Mitar Vlahović, tajnik.

Društvo prijatelja Lužičkih Srba, Zagreb; inž. Pavao Jušić, predsednik; Franjo Šidak, tajnik.

Društvo prijateljev Lužičkih Srbov, Ljubljana; dr. Niko Zupanić, predsednik; Vjekoslav Bučar, tajnik. Společnost přátel Lužice, Praha; Jan Hejret, predsednik; Vladimír Zmeškal, tajnik.

Kad je nemačka vlada saznala za pomenuti memorandum, ona je povelu u ovoj stvari protuakciju i, među ostalim, preko Volfove agencije turila u svetsku štampu vesti, koje su imale da — pretstavljajući faktično stanje stvari posve drukčije — parališu učinak tog memoranduma i da stvore raspoloženje u korist nemačke vlade. Volfova agencija naime javila je iz Budišina, da je tamošnji nemački sreski načelnik Šifert održao jednu konferenciju s najuglednijim predstavnicima Lužičkih Srba iz saskonskog dela Lužice. Na toj je konferenciji ovaj sreski načelnik dao u ime saskonske vlade jednu izjavu, u kojoj je najpre kritikovao delatnost izvesnih krugova u inozemstvu i ustao protiv tvrdnje,

da su Lužički Srbi u Nemačkoj ugnjetavani. Među ostalim, izjavio je, da vlada, ne zaboravljajući nebrojene dokaze državljanske ispravnosti i pouzdanosti, koje su dali Lužički Srbi, neće dopustiti da ceo lužičko-srpski narod snosi posledice rada nekih neodgovornih pojedinaca. »Stoga — dodao je — ovom prilikom izričito izjavljujem, da će i u buduću svaki Lužički Srbin uživati sva prava na kulturnom i političkom polju. Napose će Lužički Srbi i nadalje moći da održavaju svoje običaje, da čuvaju svoje narodne karakteristike i da javno nose svoju narodnu nošnju. Škole za njihovu decu biće uređene kao što su bile i ranije. Niko neće smetati Lužičke Srbe da u svakodnevnom životu upotrebljavaju svoj jezik, a isto tako i u svojim kulturnim manifestacijama. Moći će i dalje raditi na razvijanju svoje književnosti, izdavanjem listova i knjiga na lužičko-srpskom jeziku, pod uslovom da se to vrši u granicama općih zakonskih odredaba«. Na završetku ove svoje izjave rekao je i to, da saskonska vlada, pokazajući sa svoje strane razumevanje

opravdanih zahteva Lužičkih Srba, očekuje, da će i oni sami vazda biti svesni svojih dužnosti ispravnih nemačkih državljana.

Fakta, međutim, u upoređenju s ovim izjavama ovog reprezentanta današnjeg nemačkog režima, govore o današnjim prilikama Lužičkih Srba posve protivno. O kakvoj političkoj i kulturnoj slobodi lužičko-srpskog naroda, koju mu »garantuje i pruža« današnji nemački režim, danas nema ni govora. I pošto je narodu posvema oduzeta njegova slobodna reč, on — u nemogućnosti da se brani i da protestuje protiv nasilja i ugnjetavanja — mora da šuti, prepušten sam sebi i svom jadnom udesu. Ono pak što lužičko-srpski narod traži od današnjih generata službene Nemačke, pretstavlja i po božanskom i ljudskom pravu minimalni zahtev za političku i kulturnu egzistencu. Tim svojim opravdanim zahtevima malobrojni lužičko-srpski narod ne može da pretstavlja nikakvu irendentu, koja bi značila opasnost po državni integritet današnje Nemačke.

Slovenska uzajamnost

Za praktičku saradnju među slovenskim narodima

U jednom od prošlih brojeva pranske »Narodne politike« objavljen je jedan zanimljiv članak poznatog češkoslovačkog publiciste br. Josefa Pate, koji se bavi pitanjem, kako da se ostvari praktična saradnja među slovenskim narodima.

U tom svom članku br. Josef Pata nastoji da pronađe razloge, zašto ta saradnja još uvek zapinje i zbog česa ona nije danas onakva, kako bi to trebala da bude. Br. Pata sa Zalošču konstatuje, da — usprkos tolikih udruženja za podržavanje veza među slovenskim narodima i usprkos Slovenskom institutu, časopisa »Slovenski pregled«, »Češkoslovačko-jugoslovenske revije« te lužičko-srpskog »Vestnika« — rezultati i uspesi ovih nastojanja zadovoljavaju vrlo malo.

Jedan od glavnih uzroka, prema mišljenju brata Pate, da ova međuslovenska saradnja nije tako vidna, jest kriza, koja onemogućuje svaku jaču saradnju među slovenskim narodima. Za tu svrhu nema, veli, ni dovoljno sredstava, a vrlo malo je i poštovnih i za to spremnih pojedinaca. Ovom slabom uspehu međusobne slovenske saradnje krivo je u velikoj meri također i nepoznavanje prilika, nepoznavanje slovenskog sveta u najširim slojevima, a više puta to nepoznavanje i među samim pregoaicima te uzajamnosti. »Ako želimo da imamo uspeha u slovenskoj saradnji — veli br. Pata — moramo pre svega dobro da upoznamo slovenski svet, njegov položaj, današnje njegovo stanje i razvoj, njegove mogućnosti te njegovu političku, ekonomsku, kulturnu i socijalnu vrednost, a osim toga moramo se dobro i lično poznavati. Ličnim vezama ponajbolje se uklanjaju svi nespozumirani i ujedno stiču najtačnija obaveštenja«.

Nadalje br. Pata iznosi način, kako bi se ova međusobna saradnja učinila življom i uspešnijom, pa zagovara da se to nema ograničiti samo na rad u raznim društvima, koja se zbog krize ne mogu dobro razvijati, već da se to mora da postizava osobito obvezatnim sistematskim spremanjem. Navodi stoga, da bi se već u osnovnim školama moralo početi sa karakterističnim izrekama i kratkim sastavcima o slovenskom svetu, a na građanskim školama pak da bi se mogla eventualno uvesti i nedeljna jednosatna obuka o Slovenstvu, ali svakako sistematska i dobro pripremljena, barem to u poslednjoj školskoj godini. Tome bi trebalo pridodati i tečaj učenja slovenskih jezika radi lakšeg sporazumevanja među slovenskom braćom, a što bi bilo vrlo značajno za praktične međusobne veze. Na srednjim školama trebalo bi uvesti obvezatnu obuku slovenskih jezika, i to barem najglavnijih, kao: rusko, poljsko i srpsko-hrvatsko, a koje bi izabrali sami učenici. Ova stvar, međutim, uvek zapinje, jer je prepuštena samoj volji studenata, koji misle, da što nije obvezatno, da je to i suvišno. Na svim srednjim i stručnim školama trebalo bi uvesti i obvezatni sat obuke o Slovenstvu. Tu bi se učenici predavalo o slovenskom svetu, da bi se tako mogli spremiti i oboruzati potrebnim znanjem bilo za dočnije

sveučilišne studije bilo pak za privatne, lične veze i rad. Prema mišljenju brata Pate, zakonom uvedeni sat obuke o Slovenstvu u Češkoslovačkoj kao i u ostalim slovenskim državama bez sumnje bi postavio čvrsti temelj slovenskoj saradnji kao i produbio znanje za međusobne slovenske veze i uzajamnost. Tako bi se ujedno i postigao veći broj stručno obrazovanih radnika na slovenskom polju rada. A i sama dnevna štampa trebala bi što češće i redovitije da donosi makar i kraće, ali stvarne i korisne vesti o slovenskom svetu i o svim slovenskim pitanjima uopće. Treba da se radi tamo gde je to danas moguće — veli brat Pata — t. j. svaki građanin mora da ide u školu, jer novine čita skoro svaki pismen čovek. Za one pak koji ne mogu u školu i koji nemaju mogućnosti da čitaju bilo zbog kog razloga, imamo danas — radio. Zato br. Pata poziva da se poradi na sistematskoj propagandi Slovenstva naročito i preko radija.

Kreditni fond za sokolske domove

Prilično kasno, tek posle 70 godina svog ekonomskog lutanja, naše je Sokolstvo počelo da razmišlja o jednom sistematskom uređenju svog celokupnog ekonomskog stanja. Važan je i velik to preokret, a problemi pred kojima stojimo brojni su i teški. Prvi među ovima po redu javlja nam se problem organizacije sveukupne sokolske novčane snage.

Od koristi je za stvar samu pa zato i poželjno da se to krupno pitanje ne rešava autoritativno, nego putem svestrane, stvarne demokratske diskusije, u kojoj se mora jednakom merom tretirati predlog brata saveznog ekonomia i predlozi vansaveznih sokolskih radnika. Na takvu diskusiju reflektira i ovde istaknuti predlog, a njegov je cilj u tome da izazove i druge, suprotne i kombinatorne predloge, da dobije korekturu, pa da ga se stvarnim argumentima pobija.

U članku br. Vojnovića »Sokolski domovi«, objavljenom u 37 broju Sokolskog glasnika, podvrgnut je kritici moj predlog za »Kreditni fond« pa je rečeno, da on za sanaciju sokolskih domova nije moguć, jer da su prihodi u takav fond minimalni, nestalni i nepouzdati da je takav fond novo breme za društva i da će također i on primiti samo 60% prihoda, kako je naime to i s ostalim saveznim fondovima. Zato da je takav fond nerealan!

Moram priznati, da me je takvo obrazlaganje začudilo, a i logika je tu svojevrstna. Savezni potporni fond zbilja još nije primio od društava 40% propisane svote, ali niko, osobito na temelju saveznih iskaza, ne može za to tvrditi, da je tih 40% za uvek izgubljeno. Od društava koja su u zaostanku tražice se tih 40% još 10 godina, pa će tako taj potraživani iznos

Uz ovaj članak izašao je i još jedan sličnog sadržaja u praškom »Central European Presse«, gde se u glavnom kaže, da se posle svetskog rata u svim slovenskim državama, sem Sovjetske Rusije, počelo raditi na široj osnovi za slovensku uzajamnost i saradnju. U tu svrhu osnivane su lige, razna društva, pokretani listovi, priredivani sastanci, poduzimane ekscurzije i t. d., a sve u cilju što tešnje zbliženja slovenskih naroda. Ipak, unatoč ovih nastojanja, sav taj rad nije imao onoga ploda, kako je to bilo očekivati, iako međutim sva slovenska štampa piše o potrebi ove saradnje među slovenskim narodima, ukazujući pri tome kako Nemci teže da ujedine sve Nemce i pripreme novi rat protiv Slovena.

Sa svoje strane pak mi ovde možemo nadodati i sa zadovoljstvom konstatovati, da je baš Sokolstvo u nastojanjima oko međusobne bratske slovenske saradnje i uzajamnosti postiglo najviše uspeha i da će ono uvek i neprestano nastojati da tim svojim i još intenzivnijim radom što jače približi svu slovensku braću i da proširi bratsku slovensku zajednicu. To je uostalom i jedan od velikih ideala slovenskog Sokolstva — ostvarenje slovenskog jedinstva.

od tih 40% spasti na 10% i niže, kako to jasno kaže savezni bilans za ozledni fond. Ozledni fond također nije deficitan s 50%, ako se je za god. 1932 ubralo Din 127.000—, a ostalo za god. 1932 na dugu još Din 123.000—, pošto n. pr. brojevi iz god. 1923/30, gde je za 8 godina dugovanja samo još Din 23.000—, jasno govore, da se u taj fond uplaćuje sa 90%! Prema tome, s te strane argument kreditnog fonda nije moguć. Uostalom brat Vojnović pri pažljivijem čitanju mogao bi razabrati iz mog predloga, da sam ja za osnovu kreditnog fonda upotrebio samo one u god. 1932 već ostvarene svote, gde je dakle tih »40%« već obračunato. Zato meni moj predlog ipak izgleda realniji od predloga brata Živkovića, jer njegov predlog još nije odbio tih opasnih »40%«, a isto nije pružio dokaza, da baš on za milijunske potrebe ne će biti minimalan, nestalan, nepouzdan.

O predlogu br. Živkovića uopće malo znamo, akoprem je o njem bilo pisano već par puta. Tajna tog predloga ne može biti sakrivena u stilizaciji pravilnika Stedne zadruge, jer se taj pravilnik u svemu poklapa s predlogom brata Grkinića, a njegov nam je nacrt pravila već poznat; nego mi se čini, da je tajna u tome, što nam Živković ne objavljuje radnu shemu svoje zadruge. Brat Grkinić je u fome jasniji. On uzakonjuje, da će se zavimovati davati ulagačima Sokolima po 6%, a sokolskim jedinicama po 3%, dok zaboravlja da navede kamatnu stopu za uloške, a to je za kalkulaciju i početak debate o jednoj akciji od važnosti.

Predlog brata Živkovića, kako već znamo, propisuje, da mora biti član Sokolske zadruge svaki pripadnik So-

LOVENKO SOKOLSTVO

II Tirševske igre u Pragu

Prošle godine, kada su u Pragu bile priredene po prvi put Tirševske igre u spomen 100-godišnjice rođenja osnivača Sokolstva, donesen je bio zaključak da bi se ove igre priredile svake godine, i to zajednički od Českoslovačke obce sokolske i od Českoslovačkog amaterskog atletskog saveza. Tom prilikom bila je istaknuta i želja, da bi baš Tirševske igre trebale da postanu u pravom smislu reči narodne igre, u kojima će ogledati svoje fizičke sposobnosti i svoju izveštanost Sokoli i sve ostale nacionalne sportske organizacije. U duhu toga zaključka ČOS i CAAS priredili su dne 16 i 17 septembra na Letni II Tirševske igre, koje su bile prilično dobro posećene od strane građanstva, kao i od strane Sokolstva i sportista. Početak igara otvorio je starosta ČOS br. dr. Bukovski s jednim prigodnim govorom. Celokupno učešće na ovim igrama bilo je: sokolska društva poslala su 38 takmičarka i 59 takmičara, a CAAS 19 takmičarka i 121 takmičara. Osim toga, tim takmičarima učestvovali su također i vojnici u svojim posebnim granama. Pored izrazitih takmičarskih nastupa, Sokolstvo je pokazalo sa svojim najboljim vežbačima i vrhunacne vežbe na preči te uzorno vežbanje članica, za koje je vežbe sastavila s. Matjejevcova. U mnogim granama dakako pobedili su i sportiste, ali se je pokazalo da su im Sokoli po svemu i u svakoj grani posvema ravni i da ih u nekim disciplinama čak i premašuju. Takmičenja obuhvatala su toliko raznih grana da bi njihovo opisivanje kao i donasjanje pojedinih rezultata bilo preveć opširno. Navešćemo stoga samo da su se održala takmičenja u trčanju muškog i ženskog članstva na razne načine, nadalje da su se vojnička takmičenja sa 220 takmičara u vojnim takmičarskim vežbanjima s oružjem i bez njega, zatim takmičenja članstva u skokovima, u flori-mačevanju, mačevanju sa sabljom, u bacanju diska, koplja, kugle, u boksanju, u trčanjima pokrajnom, u koturaškim takmičenjima od Praga do Dječina, rodnog mesta Tirševog, i na tragu, u različitim igrama, kao basketbalu, odbojki, hazeni i tenisu, nadalje u takmičenju na spravama, u kojima su nastupili najbolji sokolski vežbači i t. d.

Ova je priredba uspeła vrlo dobro, pa se je radi toga nadati, da će se ponoviti i naredne godine s još boljim uspehom.

Takmičenja za prvenstvo u vežbama na spravama

U okviru Tirševskih igara priredilo je Českoslovačko Sokolstvo dne 16 septembra u Tirševom domu u Pragu takmičarsku javnu vežbu najboljih svojih vežbača na spravama. Svaki takmičar morao je da odvežba na sve četiri glavne sprave, t. j. na preči, ručama, konju u šir i na karikama svoju izvornu dobrovoljnu vežbu, koju su onda ocenjivali savezni suci prema njenj izvedbi, teškoći i fiziološkoj vrednosti. Najveću pažnju suci su polagali na izvornost vežbe. Kako će ČOS učestvovati sa svojom uzornom vrstom u oktobru mesecu kao gost švicarskih gimnasta na natečenjima u Bazelu, razumljivo je da je za ovu takmičarsku vežbu vladalo veliko zanimanje, jer se je znalo da će vrsta za Bazel biti sastavljena od najboljih vežbača na spravama. Ovim takmičenjima prijavilo se je sve 14 braće, koja su u glavnom vrlo uspešno nastupila na ovim takmičenjima. Prvenstvo na ovom takmičenju odneo je poznati prvak i jedan od najboljih takmičarskih sveta br. Hudec, koji je od 750 tačaka postigao 718 ili 94,4%. Za njim bili su po redu br. Gajdoš iz Brna, te br. Lefler iz Vinograda. Najmanje tačaka postigao je br. Zahradka iz Mlade Boleslave, koji je još mlađ i neiskusn takmičar, ali koji je ipak pokazao velike svoje sposobnosti, koje daju nadu da će se on razviti u odličnog vežbača.

Proslava 28 oktobra po Českoslovačkom Sokolstvu

Ovogodišnju 15 obletnicu Českoslovačkog oslobođenja dne 28 oktobra Českoslovačko Sokolstvo proslaviće veoma svečano, i to s pozitivnim radom. Župe naime toga dana pozvaće sva svoja društva hitnim alarmom da se sastanu, da bi tako pokazali svoju pripravnost. Okružja i društva svake župe dobiće naređenja brzojavno, telefonski ili na koji drugi način, i to par sati pred samim zakazanim zborom celokupne župe, naime svega izvršujućeg i ostalog članstva. U najkraćem času zatim uputiće se jedinice služeći se svim mogućim prevoznim sredstvima ili pak pešice prema mestu župskog zbora. Na svaki način ovaj zanimljivi pokus ne samo društava kao jedinica, već također i svega članstva,

pokazaće, u kome će se broju odazvati članstvo ovom naređenju župe. Dosadnje priredbe ove vrsti pokazale su visoki nivo Českoslovačkih sokolskih društava kao i svest i disciplinu svega članstva.

Šitne vesti iz Českoslovačkog Sokolstva

Nakon letnjeg odmora opet se je sastalo ovih dana predstništvo ČOS na svoju prvu redovitu sednicu, koju je vodio starosta br. dr. Bukovski. Među ostalim, predstništvo je uzelo na znanje izveštaj o zadnjoj skupštini Saveza slovenskog Sokolstva u Ljubljani i zaključilo da se učini sve, da bi se omogućilo što plodonosnije delovanje ovog Saveza. Nadalje je zaključeno da se u novembru o. g. na celom području ČOS održi dan bratske pomoći, čiji će se čisti dobitak upotrebiti za pomoć besposlenom članstvu.

ČOS preuzela je od Saveza jugoslovenskih emigrantskih društava 2000 brošura »Sokolstvo u Julijskoj Krajini i u Koruškoj«, koje će u propagandne svrhe porazdeliti među svoja veća društva. Poslana je i pretprijava za međunarodna telovežbačka takmičenja u Budimpešti.

Od I maja dalje održale su se u Tirševom domu sledeće prednjačke škole i tečajevi: dvodnevni tečaj za članice o izletima, u kome su bile 54 učesnice; 14-dnevni tečaj za članice prednjačke pripravnice sa 64 učesnice; prednjačka škola ČOS za vodnice ženskog naraštaja, u kojoj je bilo 30 sestara; 14-dnevni tečaj za laku atletiku, koji je pohađalo 37 učesnika; nadalje održana je i škola za izveštanje u sportovima na vodi, u kojoj je učestvovalo 29 tečajnika, zatim redovita 6-nedeljna prednjačka škola za članove, u kojoj je bilo 63 učesnika iz 27 župa, trojica iz ruskog Sokolstva i trojica iz redova bugarskih Junaka. Prema izveštaju, ova škola bila je jedna od naj-

(Nastavak sa I strane)

boljih, koje su do sada održane. Odmah za ovom školom održan je i tečaj plivanja za članice, koji je posetilo 37 sestara iz 24 župe, i na koncu, ovaj niz tečajeva i škola bio je zaključen s 14-dnevnim tečajem članica za laku atletiku, koji je polazilo 27 slušateljica.

Sokolski krov i nemački turneri

U nemačkim stručnim listovima nakon turnerskog sleta i kongresa u Stuttgartu iskrslo je pitanje jedinstvenog svečanog kroja za sve kategorije turnerskih pripadnika. Pri ovome posvuda se naglašuje jedinstvenost nastupa Sokola i njihovih omladinskih odeljenja u jedinstvenim svećanim krojevima, što da nije samo znak discipline već također i da uzbuđuje udiljenje radi slikovitosti ovih krojeva. Radi toga preporučuju kritičari i turnerima da u buduću uvedu za celu organizaciju jedinstvene krojeve, pa čak izražavaju i želju, da bi trebalo da se i surka nosi onako obešena preko ramena kao što to nose Sokoli.

Českoslovačko američko Sokolstvo u brojkama

Nakon lepo uspelog II američkog-Českoslovačkog sleta u junu o. g., o kome smo već pisali, naše čitaocze stalno će zanimati i podaci o Savezu Českoslovačkog Sokolstva u Americi. U Američkoj obei Sokolskoj sada je udruženo ukupno 119 sokolskih društava, od kojih je 29 samo muških, 29 samo ženskih, a ostala su društva mešana. U ženskim društvima deluju samo članice i ženska omladina, te sav rad vode ženske. Ipak u zadnje vreme opaža se na mestima gde postoje odvojena muška i ženska društva da se ova udružuju u zajedništva. U 119 društava broji Česko Sokolstvo u Severnoj Americi sada 5474 člana i 3676 članica ili ukupno 9150 članstva. Broj članstva je bio god. 1928 veći skoro za 2000, ali kriza poslednjeg vremena znatno je uplivala i na razvoj sokolske tamošnje organizacije, čije su posledice bile pad broja članstva. AOS ima ukupno 8 župa, koje imaju svoja sedišta u Njujorku, Klivlendu, Čikagu, Omahi, Kalbuelu, St. Paulu, Dallasu i San Francisku. Najjača je čikaška župa, koja ima 30 društava sa 3993 pripadnika i koja tvori jezgru organizacije.

ditnom fondu i dosadašnja 282 gradbeno-fonda sa skoro 7 milijuna dinara! Ako bi Savez uneo u taj kreditni fond i sve druge svoje fondove, kako je to dobro primetio neki brat, i ako bi beskametno uložio u kreditni fond i svoju svakogodišnju pomoć za asanaciju i za nove domove, to bi već u prvoj godini mogli dati društvima na raspolaganje skoro 10 milijuna za otpis njihovih zaduženih glevnice. Osim toga, u taj kreditni fond spadali bi i svi banovinski doprinosi društvima, koji bi se putem uprave kreditnog fonda pravedno podelili na gradbene fondove društava iz dotične banovine.

Kreditni fond koristio bi društvima time, da bi im: 1) ukamafivao nove njihovih gradbenih fondova i 2) da bi im omogućio asanaciju pomoću odgovarajućih beskamatnih zajmova. Za davanje kamata po 4% kreditni fond dobivao bi pokriće iz obavezne prevodebarske proslave. Ako kreditni fond pozajmi društvima na 10 godina 10 milijuna beskametno, to treba za kamate tog novca iz gradbenih i saveznih fondova godišnje 485.947 — Din, a ako pak društveni gradbeni i savezni fondovi narastu na 15 milijuna — dakle, ako stupi u službu asanacije tih 15 milijuna za dobu od 10 godina — to trebamo poprečno godišnje Din 811.361 Din. Taj novac skupio bi se: 1-decembarskim proslavama i specijalnim dobrovoljnim prinosima. Pešto računamo samo sa 10 milijuna, to je ta osnova sasna realna.

U zadnjem svojem članku ja sam visinu duga, kojim su danas zaduženi sokolski domovi, uzeo krivo, a pošto su se u tom članku podvukle i neke štamparske greške, ja ću ponovo i točnije da prikazem naš sadašnji dug. Prema iskazu samih društava, ona su zadužena na domovima po stanju krajem 1932 za Din 23.773.598 —. Pošto u tom broju stoji samo zadužena glavnica, to treba — da našemo čitavi dug — k tome pribrojiti još i kamate plus kamatne kamate. Recimo da je od navedene glavnice 1.773.598 beskamatnog zajma članova, i t. d., a 22 milijuna da moraju biti od sada prosečno u još 10 godišnjoj amortizaciji sa poprečno 8% i s pripisom kamata na 6 meseci, to bi po tome dobili, da naš dug pretstavlja danas Din 48.204.709 + Din 1.773.598, ukupno Din 49.978.307; od toga Din 23.773.589 glavnice i Din 26.204.709 kamata. Zato moramo plaćati svake godine kroz 10 godina van-sokolskom novčanom trgu na račun duga skoro 5 milijuna dinara! Ako nam uspe za prvu pomoć da damo 10 milijuna beskamatnog zajma mi smo našim domovima pomogli u novcu za Din 11.911.231, a tu smo pomoć postigli s čistim prihodom od 10 prvodecembarskih proslava u iznosu od Din 4.859.474 —, a koje smo opet vratili Sokolstvu, pripojivši ih društvenim gradbenim fondovima. Pa ni korist ovde ne bi bila samo novčana, već i moralna. Osobito bi se time lepo po-

pravilo ekonomsko stanje, jer bi mnogo društva, umesto za 15, izašla iz duga već za 5 godina!

A režijski troškovi tog posla? Komotno bi ih mogao obavljati Savez u vlastitoj režiji!

Opisani oblik i način sanacije imao s bi tu dobru stranu, da bi poslao s najviše 2200 ulagača i 400 zamoprimateca, a ne sa 260.000 pripadnika, kako to predviđa br. Zivković, a osim toga i to što bi bio pripojen ostalom sokolskom aparatu i vodstvu.

Ako je to dobro i dovoljno, izvedimo celu našu sanaciju putem kreditnog fonda; ako je pak to premla, pripojimo tome još i Stednu zadrugu, koja bi sakupljala neobaveznu uštedu Sokolstva. Pri tome treba da znamo, da je za svaku takvu akciju potrebno osim mnogo novca i mnogo istinske, prave sokolske svesti, pa bi baš »Sokolska svest« bio, možda, najzgodniji naziv našeg Kreditnog fonda.

Jože Kregar — Ježica.

VI sednica Izvršnog odbora Saveza SKJ,

održana dne 21 septembra 1935 u Beogradu

Pre prelaza na dnevni red brat Gangl seća se žrtava velike avijonske nesreće kod Ljubljane, a kojom je poginulo postradalo životom i trojica naše braće, i to: Ivan Žuraj, Anton Lušin i Vladimir Boris Štrekelj. Sva trojica bili su uzorni Sokoli i oduševljeni nacionalni radnici, pa se njihov rani gubitak iz sokolskih redova teško oseća. Spomenu ove braće ključ: Slava!

Sva prisutna braća ustaju i priključuju se pokliku pretsedavajućega s trokratnim: Slava!

Brat Gangl zatim izveštava, da je po odobrenju poslednje sednice izvršnog odbora prisustvovalo svečanostima u Ptuju i Ljubljani, gde je ujedno u ime celokupnog Sokolstva održao govore, kojima je odao počast borcima za slobodu našeg naroda.

Br. Gangl zatim potseća, da je na III sednici izvršnog odbora Saveza, koja je održana 13 juna o. g., bio donešen principijelni zaključak da se ove jeseni održi jedan širi zbor sokolskih radnika, na kome bi učestvovali članovi izvršnog odbora Saveza, načelništvo Saveza, starešine svih sokolskih župa, te načelnici i načelnice svih župa. Ovaj zbor imao bi da reši neka važna pitanja u našem Sokolstvu, a ujedno da tačno odredi odnose jednih organa prema drugima. Mišljenja je, da se ovo sokolsko zborovanje održi u danima 20 do 22 oktobra o. g.

Nakon provedene debate, u kojoj su učestvovala sva prisutna braća rešava se da se ovo jesenje sokolsko zborovanje održi sledećim redom: dne 19 oktobra da se održi sednica izvršnog odbora Saveza, koja ima da spremi sav materijal potreban za zborovanje; 20 oktobra da se održi sednica načelništva Saveza sa svima župskim načelnicima i načelnicama, a 21 oktobra da se održi zbor župskih starešina, na kome će učestvovati izvršni odbor Saveza, načelništvo Saveza i svi načelnici i načelnice sokolskih župa. U koliko zbor ne bi toga dana dovršio svoja vežanja, to bi se ista nastavila i idućeg dana, 22 oktobra.

Kao direktiva za ovo sokolsko zborovanje određuje se, da se ima raspisati: 1) odnos upravnih organa prema prednjačkim zborovima, te odnos prosvetnih odbora prema tehničkim organima. 2) Svi referenti izvršnog odbora Saveza imadu da spremne kratke referate o radu svoga oteška. 3) Starešine župa imadu da podnesu pismeno kratke, ali iscrpive izveštaje o stanju i potrebama u svojim župama. 4) Organizacija pokrajinskih sletova u Sarajevu i Zagrebu. 5) Pretpriparni radovi za II svesokolski slet u Beogradu. 6) Organizacija Saveza i sprovođenje upravnog poslovanja po svima sokolskim jedinicama.

U odsutnosti načelnika brata Miroslava Ambrozića, brat Gangl podnosi referat načelništva Saveza. U prvom redu brat načelnik daje pismeno iscrpan izveštaj o XV nemačkom sletu u Stuttgartu, koji je bio održan od 21 do 30 jula o. g. Kako je sam izveštaj zanimljiv i u mnogome poučan, to se odlučuje da se taj izveštaj ima umnožiti i razaslati svima članovima uprave Saveza te svima župskim načelnicima.

U nastavku izveštaja iznosi brat Gangl, da će se sednica načelništva Saveza održati 30 o. m., nadalje, da će se 1 oktobra održati u Ljubljani sednica načelništva Saveza slovenskog Sokolstva, na kojoj će se provesti izbor načelnika Saveza slovenskog Sokolstva.

Na sednici pak načelništva Saveza SKJ ima da se pretrese i domese definitivni zaključak o naertu naše savezne prednjačke škole. Nakon pomnog proučavanja, načelništvo našeg Saveza došlo je do uverenja, da se u buduću savezne prednjačke škole ne mogu održavati na način kako je to bilo do sada. U prvom redu polaznici imadu da budu opskrbljeni u internetu, a što je potrebno i zbog rada i zbog održanja discipline. Tečajevi savezni bili bi 6-nedeljni, a osim ovih održali bi i specijalni tečajevi za svaku granu, i to u kraćim rokovima. Nadalje, ova sednica doneće i definitivno rešenje o pitanju saveznih župskih prednjača, a konačno uzeće se u pretrset i povesiti razgovori o našem budućem II svesokolskom sletu u Beogradu. U tu svrhu načelništvo

Saveza, odnosno savezni tehnički odbor, već se nalazi u kontaktu sa saveznim građevinskim oteškom i pretrsetaju se prva i glavna pitanja o mestu i veličini budućeg sletišta.

Ovaj izveštaj načelništva Saveza prima se do znanja.

Ekonom brat Branko Zivković iznosi zatim, da se nakon prošle sednice odmah pokrenulo pitanje o izmeni prvobitnog pravilnika pravdanja utroška državne pomoći kako ga je izradilo Ministarstvo fizičkog vaspitanja naroda. Ministar za fizičko vaspitanje naroda, povodom našeg prošlog zaključka, odredio je naročitu komisiju, zatraživ da i mi sa svoje strane odredimo lica, koja će provesti izmenu misli, a temeljem kojih da se izradi novi pravilnik. S naše strane u toj anketi učestvovali su zamjenik starešine br. Paunković, tajnik br. Brozović, ekonom br. Zivković i predstnik organizaciono-pravnog oteška br. dr. Pavlas. Nakon svestranog pretrseta izraden je jedan naert novog pravilnika, koji je Ministar usvojio, pa je svojim raspisom od 21 septembra 1935 g. br. 3361 doneo novi pravilnik, koji može zadovoljiti upravi Saveza.

Izveštaj prima se do znanja. O pravilniku glede gradnje domova podnosi detaljan referat brat Momir Korunović, a u kome iznosi, da je u Služb. novinama Kraljevine Jugoslavije od 22 septembra izašla uredba o podizanju domova i drugih objekata udruženja i ustanova, koje spadaju u nadležnost Ministarstva za fizičko vaspitanje naroda. Ova uredba, u koliko se odnosi na sok. domove, u prvom redu donešena je bez prethodnog sporazumevanja s upravom Saveza, koja je ipak u prvom redu zvana da o ovako važnoj uredbi dade svoje i mišljenje pre nego se ona objavi. Iznosi član po član ove uredbu i podvrgava ih stručnoj kritici, dokazujući njihove nedostatke gledom na potrebe Sokolstva. Mišljenja je, da uredba, ovakva kakva je, ne samo da ne može zadovoljiti Sokolstvo, već dapače da ona može biti i štetna po sokolske interese, zato konkretno predlaže da se poduzmu shodni koraci, da se ova uredba naknadno nadopuni i saobrazi sokolskim potrebama.

Brat dr. Ignjat Pavlas konstatuje, da je Ministarstvo za fizičko vaspitanje naroda pri donošenju ove uredbu potpuno mimoišlo Savez Sokola Kraljevine Jugoslavije, te je bez ikakove veze s organizacijom Sokola Kraljevine Jugoslavije učinilo u uredbi raspoloženja o podizanju sokolskih domova. On je mišljenja da se uprava Saveza ne može saglasiti s mimoilaženjem celokupne sokolske organizacije. Usled ove uredbu nastupiće velike zabane u sokolskim redovima kod pojedinih sokolskih jedinica, jer će se, ako žele podizati domove, morati ravnati po naređenjima sadržanim u uredbi Administrativni put pri izgradnji domova, odreden u uredbi, protivni se tački a) § 4 Pravilnika građevinsko-umetničkog oteška, koji određuje, da ovaj otešek potvrdjuje naerte za izgradnju sokolskih domova, a uz obavezu društava, da su dužna putem uprava župa podneti naerte otešku na odobrenje. Kako su u toku mnoge izgradnje sokolskih domova, to je neophodno potrebno, u interesu čuvanja i održavanja sokolske organizacije, da se pre, nego se učine drugi koraci, uputi hitan raspis svima župama prema kome se sokolska društva i sokolske čete upućuju da sve svoje naerte upute u smislu napred navedenih naređenja saveznoj upravi na prethodno odobrenje. Tek kada se ovo prethodno odobrenje od strane uprave Saveza dobije, mogu pojedina društva redovnim administrativnim putem postupiti u smislu uredbu. Ovo je bezuslovno potrebno s obzirom na sokolsku organizaciju, jer je sokolska organizacija kao takva prvenstveno pozvana da rešava pitanja sokolskih domova, jer ona najbolje pozna potrebe sokolskih društava i četa.

Brat Brozović upozoruje naročito na tačku II Pravilnika, a koja je tačka svojom sadržinom takvo naravi, da bi se u krajevima gde ima još i danas otvorenih protivnika Sokolstva, mogla izigrati sva nastojanja sokol. društava da dodu do svojih domova ili opet da protivnici Sokolstva sa sokolskim sredstvima dodu do potrebnih prostora.

Nakon provedene debate donasja se zaključak, da brat Momir Korunović detaljno izradi sve opaske za naš

pravilnik, pa da se sve te opaske raspravne na narednoj sednici, a onda da se upute Ministarstvu za fizičko vaspitanje naroda sa traženjem da prema njima donese novi nadopunjeni pravilnik. Podjednako da se u drugom delu akta, kojim će se taj na crt pravilnika sprovesti Ministarstvu, otvoreno reče, da ako Ministarstvo ne prihvati naš crt pravilnika, da u tome gledamo da je došlo do otvorenih prepreka između Ministarstva za fizičko vaspitanje naroda i uprave Saveza, i to na principijelnom pitanju, pa da može iz svega ovoga da bude samo jedan izlaz: da povučemo konsekvence.

Pretnednik prosvetnog odbora br. dr. Belajčić podnosi iscrpiv izveštaj o radu prosvetnog odbora Saveza. U prvom redu izveštava o održanoj prosvetnoj školi, a koji će izveštaj izići u »Sokolskoj prosveti«. Pošto je izvršni odbor Saveza odobrio posebna vrnanisanja u partijama budžeta prosvetnoga odbora, to sada nema zapreke da se dadu potpore br. župama za održanje prosvetnih tečajeva. Konsekventno ranijim razgovorima i zaključcima, prosvetni odbor Saveza razrađuje sada osnovu glade lista »Sokolska prosveta«, koji počam od nove godine neće izlaziti kao prilog »Sokolskog glasnika«, već kao samostalan organ poput ostalih listova, i to u Novom Sadu. Potanko govori o komercijalnoj osnovici na kojoj ima da se obezbedi nesmetano izlaženje lista i iznosi konkretne predloge glade njegove obaveznosti pretpiate. Zasebna pretpiata iznosila bi godišnje Din 200.—. Dalje izveštava, da je br. inž. Kosta Petrović, starešina Sokolskog društva u Subotici, napisao Jel: Podizanje građevina za telesno vežbanje. Savezni prosvetni odbor mišljenja je da bi ova knjiga bila od velike koristi za Sokolstvo, škole, vojsku i školske organizacije uopšte i da izdavanje ove knjige Sokolstvo treba da pomogne. — Gledom na ovo zaključuje se, da po ovom predlogu dade svoje mišljenje tehnički i građevinski otek Saveza, a onda da se donese definitivni zaključak.

Br. dr. Belajčić iznosi nadalje, da je br. Svetolik Pašćan, dosadnji izveštilac za glazbu u saveznom prosvetnom odboru, podneo ostavku na ovo svoje mesto, jer je postao direktor kancelarije Udruženja jugoslovenskih muzičkih autora a što je inkopatibilno s njegovim dosadnjim položajem kao izveštioća u saveznom prosvetnom odboru. Njegova se ostavka stoga uvažuje, a za izveštioća glazbenog u SPO kooptira se br. Ivan Skreblin iz Novog Sada. — Prima se na znanje.

Kako se na ovogodišnjem pokrajinskom sletu u Ljubljani nije mogao održati festival pevačkih sokolskih društava, to pretnednik br. dr. Belajčić predlaže da se doneše principijelan zaključak, da se ovaj festival održi na jednom od ovogodišnjih pokrajinskih sletova. — Prima se.

Udruženje jugoslovenskih muzičkih autora dostavilo je Savezu svoju ponudu glade regulisanja obaveza prema kompozitorima, a koja je prema zakonu o zaštiti autorskih prava obavezna za svakoga. Udruženje traži za svako sokolsko društvo godišnji paušal od Din 30.—, i to za sva izvođenja autora i društava, koja ovo udruženje do sada zastupa ili će u buduću zastupati. Sokolske čete bile bi oslobođene od plaćanja honorara. Savezni prosvetni odbor mišljenja je da se ova ponuda prihvati, pa predlaže da se dotično udruženje veže na rok od 5 godina. Nadalje, da se spisak kompozitora i autora udruženih u ovom udruženju umnoži i dostavi svima sokolskim društvima.

kako bi bili upućeni, koje kompozicije mogu nesmetano svirati. — Prima se.

Brat dr. Pavlas u vezi s akcijom oko izmene zakona o osnutku Sokola Kraljevine Jugoslavije predlaže, da potstarešine podu do Ministra za fizičko vaspitanje naroda i da se obaveste, u kojem se stadiju nalazi donošenje novog zakona, kako bi se to moglo referisati na pretnednojem sokolskom zborovanju. — Prima se.

Za gospodarski otek Saveza podnaša izveštaj brat Branko Zivković, pa se temeljem njegovog referata donose odnosi zaključci.

Na izveštaj ozlednoga fonda rešava se po predlogu brata dr. Dragica: br. B. Matkovića iz Sok. dr. Perasta u smislu pravilnika priznaje se invalidnina od 20% i daje mu se potpora od Din 2.000.—; s. Olgi Sildovskaja Din 1.200.—; Jurju Filipi Din 200.—; Anđriji Miku Din 300.—; Vinku Minti Din 420.—; Francu Šrgi Din 300.—; Aljbi Obradoviću Din 170.—; Ivanu Zuvelu Din 200.—; Dimitriji Todoroviću Din 200.—; Slavku Pantliku Din 100.—; Josipu Jurđinu Din 80.—.

Zatim tajnik brat Brozović podnosi iscrpiv izveštaj o prilikama u pojedinim sok. župama, a naročito u Sok. župi Banja Luka i Tuzla, gde je po mandatu dobivenom od Saveza brat Stevo Zakula pregledao poslovanje. Iscrpiv izveštaj brata Zakule prima se do znanja.

Po referatu br. tajnika prima se predlog da se u Sokolstvu uredi organizacija fotografske službe, pa se poverava njemu da u zajednici sa g. Šafranjskim, rukovaoem fotografskog odeljenja histološkog instituta, razradi či-

tavu osnovu za sprovedenje ove organizacije.

Uvažuje se ostavka starešine Sok. župe Banja Luka brata dr. Steve Moljevića, a vodstvo starešinskih poslova u župi poverava se I zameniku starešine br. Lazaru Markoviću, koji je i inače član revizionog odbora Saveza.

Urednik »Sokolskog glasnika« brat Čelar iznosi neke napomene u pogledu uredivanja »Sokolskog glasnika«, a s osobitim obzirom na okolnost da bi trebalo u »Sokolskom glasniku« tretirati sva važna pitanja i na uvodnom mestu davati stalan ton i pravac izvesnoj sokolskoj politici. Navodi kako unutar samog izvršnog odbora Saveza postoji i naročiti odbor za kulturnu propagandu pa bi taj odbor prvenstveno trebao da na uvodnom mestu saveznog organa autoritativno inauguriira ovu politiku i daje i pravac gledanja na sva sokolska i ostala pitanja koja su u vezi ili dodiruju našo Sokolstvo. Moli zato da se sastane taj odbor i da razradi kako će u svakom broju »Glasnika« izlaziti po jedan programatski članak, a radi tešnje veze i saradnje baš kao urednik lista moli da on bude kooptiran u ovaj odbor. — Prima se.

Konačno tajnik brat Brozović referiše o poseti dr. Viema, tajnika Olimpijskog odbora iz Berlina, koji se za svog boravka u Beogradu naročito interesovao za Sokolstvo, i gledom na njegovu organizaciju i gledom na njegov tehnički rad. Njemu su u tom pogledu dane sve upute, a prisustvovao je i jednom času u Sokolskom društvu Beograd I, da se upozna s radom u sokolima. O svemu čime je bio upoznat izrazio se najlaskavije i izrekao svoje udivljenje sokolskoj organizaciji.

Iz načelnništva i tehničkog odbora Saveza SKJ

Iz sednice saveznog TO

održane dne 26 septembra 1933

Otvorivši sednicu, savezni načelnik br. Ambrožić pozdravio je nove članove saveznog T. O. br. Perentu i s. Možimovu sa željom da bi sve svoje sile posvetili sokolskom radu.

Br. načelnik izveštava zatim o pretpriprema i o sastavu osnovu za održanje savezne prednjačke škole. U vezi toga zaključilo se je da se ova škola priredi na internatskoj osnovi.

U mesecu oktobru sazvaće se u Beogradu sednica župskih načelnika i načelnica, istovremeno kada će se održati i sednica župskih starešina, a u svrhu budućeg što uspešnijeg sokolskog rada. Za subotu pak dne 30. o. m. sazvaće se u Ljubljani sednica saveznog načelnništva, na kojoj će se izneti više predloga saveznog tehničkog odbora, a među kojima predlog za održanje tečaja za društvene, župske i savezne tečajevе i ispite. Prema tome predlogu, svaki ovaj tečaj imao bi da traje po 4 nedna. Za prijem u tečaj za savezne ispite zahtevaće se da svaki reflektant položi župski ispit. Pretned se nadalje na crt pravilnika za župske i društvene knjižnice dvaju tipova, zatim predlog glade oblika i ograničenja darova na takmičenjima, pravilnik o smučarskim prednjačima SKJ, predlog za održanje tečaja za učitelje i učiteljice u vreme ferija.

Proste vežbe za pokrajinske sletove u Sarajevu i Zagrebu, koji će se održati naredne godine, objaviće se u

jednom od narednih brojeva lista »Sokol«.

Tečaj za vrhunske vežbače traje tri nedna i počeo je 1. novembra o. g.

Uspeši ovogodišnjih međusletskih saveznih takmičenja raspolaže se svim župama i svim društvima, koja su učestvovala u tim takmičenjima.

OBAVEŠTENJE u pogledu izlaženja »Sokolske prosvete« u 1934 god.

Od 1. januara 1934 izlaziće »Sok. prosveta« u Novom Sadu kao samostalan list.

»Sokolska prosveta« izlaziće jedan put mesečno na najmanje 32 strane i stajaće 20 dinara.

Rešenjem Izvršnog odbora, »Sok. prosvetu« moraćе sva društva i čete obavezno držati, a osim toga moraćе je držati i neki sokolski funkcioneri, što će se saopštiti naknadno.

Radi lakše administracije, »Sokolska prosveta« će se slati na adresu društava, odnosno četa, stoga najlepše molimo da nam se odmah pošalje tačan popis društava (zasebno) i četa (zasebno) s tačnom oznakom poslednje pošte, gde je to potrebno.

Ostala obaveštenja, u vezi s prelaskom »Sokolske prosvete« u Novi Sad, biće saopštena na adresu društava i četa, čim dobijemo spisak.

Zdravo!

Pretnednik: dr. Vladimir Belajčić, s. r.

Urednik: Franjo Malin, s. r.

Jugoslovensko bugarsko zblizenje. Izgleda da ipak nakon toliko godina dolazi do potpunog preobrata u odnosima između Jugoslovena i Bugara, što treba osobito da pozdravi Sokolstvo. Nakon sporadičnih pokušaja na zblizenju u poslednje doba došlo je do brojnijih manifestacija težnja za zblizenjem. Među prvima su naši lovci pa vode pravoslavne crkve posetili Bugarsku. Sada se sprema poseta pretnednika bugarske autokelalne crkve, a pre nekoliko dana sastali su se u Beogradu naš Kralj i kralj Boris. U paviljonu Cvijete Zuzorici u Beogradu ovih dana je priređena umetnička izložba bugarskih slikara, a prošlih dana osnovano je u Beogradu i Jugoslovensko-bugarsko udruženje, kome je zadaća da počne sa sistematskim radom na zblizenju obiju bratskih naroda. Nas Sokole ove utešljive pojave naročito raduju i želeli bi, da se bugarski Junaci približe Sokolstvu, što će im omogućiti i pristup u Savez Sloveniko Sokolstvo.

50-godišnjica kraljevskog dvorca Peleš u Sinaji. Ovih dana u Rumuniji proslavljena je 50-godišnjica kraljevskog dvorca Peleš u Sinaji. Ovaj divan dvorac podigao je u lepog planinskog pokrajini Karol I, prvi rumunski kralj, koji je ujedinio Rumune. Plan dvorca izradio je bečki arhitekt Doderer. Ovoj proslavi prisustvovali su i naš Kralj i Kraljica, a kojom je prilikom naš Kralj bio imenovan od rumunskog kralja Karola II za maršala rumunske vojske. U dvorcu Peleš održavane su baš ovih dana pored ove proslave još i važne političke i gospodarske konferencije državnika Male antante.

Međunarodni kongres advokatske unije u Dubrovniku. Dubrovnik, naš divni starodrevni grad, nije samo omiljeno stecište internacionalne publike, turista, te u svetu poznato klimatsko mesto i kupalište, već i mesto raznih važnih međunarodnih kongresa. Krajem proleća održan je tamo kongres Pen klubova, a 15 i 16 septembra o. g. sastao se u Dubrovniku i peti međunarodni kongres advokata, udruženih u Međunarodnoj advokatskoj uniji. Preko 200 delegata zastupalo je 16 država. Kongres je otvorio pretnednik advokatskih komora Jugoslavije dr. Drag. Janković, a vodio ga je pretned-

nik Unije g. de Brauw. U ime naše kr. vlade pozdravio je kongres i njegove učesnike ministar dr. Grga Anđelinović. Za novog pretnednika Unije je do narednog kongresa izabran dr. Drag. Jovanović, koji je tom prilikom i odlikovan od pretnednika Francuske Republike ordenom Legije časti. Rad kongresa bio je veoma plodan.

Proslava 20-godišnjice bregalničke bitke u Štipu. Na dan 21 septembra održana je u Štipu svečana proslava velike bitke na Bregalnici, koja je ove krajeve otela nebratskoj navalni i zadržala ih u okrilju Srbije, a time i Jugoslavije. Proslavi prisustvovalе su mase naroda bregalničke oblasti, nadalje četnici, Sokolstvo i mnoga druga narodna i kulturna udruženja. Nj. Vel. Kralj poslao je na ovu značajnu proslavu svog naročitog izaslanika generala g. Veljkovića, dok je kraljevsku vladu zastupao ministar unutrašnjih dela g. Žika Lazić, a učestvovali su joj i ostali brojni odličnici. S ovom proslavom bila je spojena i proslava 10-godišnjice uspešnog rada Narodne samoodbrane, koja je bila odlična pomoć žandarmetriji i pogranničnim trupama u odbrani ovih krajeva pred upadima komita.

Poprsje kotorskog biskupa dra Učelinija za Kraljevski dvor u Beogradu. Nj. Vel. Kralj, u znak Svoje visoke pažnje prema našem narodnom biskupu dru Učeliniju, dostojnom nasledniku velikog Jugoslovena vladike Štrosmajera, blagoizvolco je uputiti u Kotor kipara Roksandića, koji će za Kraljevski dvor u Beogradu izraditi biskupovo poprsje. Ova osobita pažnje Nj. Vel. Kralja prema sedom biskupu odjekla je posvuda u narodu najlepše, a osobito na našem jugu među biskupovom pastvom. Uz najtoplije čestitke kličemo: Zdravo naš narodni biskupe-Sokole!

Otkriće spomenika Zmaju Jovanu Jovanoviću u Kamenici. Dne 17. o. m. otkriven je u Kamenici, u rođenom pesnikovom mestu, kod Novog Sada, na veoma svečan način spomenik Zmaju Jovanu Jovanoviću, jednom od naših i danas najpopularnijih pesnika-domoljuba, naročito među omladinom. Ovo otkriće izvršeno je povodom 100-godišnjice pesnikovog rođenja, koja se navršava u mesecu novembru o. g. — Svečanosti otkrića spomenika pored brojnih pretnednika našeg javnog i kulturnog života učestvovala su sva naša kulturna i nacionalna društva kao i Sokolstvo i velik broj tamošnjeg naroda.

Zupa Bjelovar

SOK. DRUŠTVO PREDAVAC

Desetgodišnjicu rođenja starešine Saveza SKJ Nj. Kr. Vis. Prestolonaslednika Petra obavilo je naše društvo vrlo svečano. U predvečerje 6 septembra prisustvovalo je naše društvo s ostalim društvima bakljadi u Bjelovaru, a na 6 septembra prisustvovali su članovi blagodarjenju u Rovišću. Za vreme lampionade često i mnogo se klicalo Nj. Vel. Kralju i Kraljici, te svečaru Nj. Vis. Prestolonasledniku i

Kraljevini Jugoslaviji. Na završetku lampionade održao je govor brat potstarešina Franjo Hegeduš, otviralа je glazba himnu.

Na 8 septembra o. g. priredilo je ovo društvo zabavno veče, koje je proteklo vrlo lepo. Svrha tog zabavnog večera je bila da se i na ovaj način proslavi desetgodišnjica rođenja Nj. Vis. Prestolonaslednika Petra. Pre početka proslave održao je govor prosvetar brat Slavko Majcen. Na ovoj priredbi učestvovala je mesna limena glazba, kao i članovi Dobrovoljnog vatrogasnog društva.

Do Vuka o nama se u Evropi vrlo malo znalo pa i to obično pogrešno

Velika ličnost Vuka Stefanovića Karadžića i ogroman značaj njegovog rada mogu se najbolje oceniti po silnom utisku koji su i on lično i njegovo delo ostavili u celom kulturnom svetu u Evropi. Po tom utisku Vuk nije bio samo značajni reformator i veliki borac za narodni jezik, narodnu prošlost i narodnu umetnost. On je isto tako vrlo mnogo učinio za svoj narod i svoju zemlju što je Evropi pretnedio svoj narod onim što je u njemu bilo najlepše. Vukovim neumornim naporom naš je narod izazvao divljenje književne i kulturne Evrope. Do Vukove pojave o nama se vrlo malo znalo, a i to je bilo obično pogrešno. Sa Vukom prvi put, možda, u našoj istoriji iznosi se pred evropski učeni svet život i borba našega naroda, kao i njegove duhovne vrednosti koje su mu bile glavno nadahnuće u borbi.

VUK I SLOVENI Vuk i Rusi

Po mišljenju Ljube Stojanovića najbolju studiju o Vuku ostavio je poznati ruski slavista profesor Kulakovski, koji, prišućj o Rankovoj »Srpskoj revoluciji«, tumači značaj Vukov za istorijsko poznavanje savremene Srbije, pa kaže kako se »Vukovi istorijski radovi mogu smatrati kao početak znanja u Evropi o srpskom na-

rodu, jer je do njega bilo vrlo malo spisa u kojima bi se govorilo o Srbiji i o srpskom narodu koji je bio zaboravljen tokom stoleća. Njegov rad za dobio je simpatije za novostvorenu Knjaževinu. I u tom pogledu on je, možda, učinio više nego ma koji drugi srpski pisac pre i posle njega.

»Zasluge Vukove pred naukom, srpskom i slovenskom, sastoje se pre svega u tome — kaže profesor Golovin u Ruskom enciklopediskom rečniku — govore o Vukovu značaju za Slovenstvo, — što je on otkrio srpski narodni jezik i podigao ga na stepen književnog jezika; on je dao Srbima jednostavno pismo koje se lako nauči; upoznao je naučnike i čitalačku publiku sa delima srpske narodne umetnosti i s novom srpskom narodnom istorijom i na taj način privukao je simpatije cele Evrope za srpsku stvar; on je prvi dao potpunu sliku celoga svoga naroda u njegovim etnografskim granicama; prvi je dao narodu prevod Novoga Zaveta; on je zaveštao slavistici osim svojih dela još i čitavo pokolenje učenika i sledbenika. On je bio prvi koji je upoznao slovenski svet i sa bugarskim jezikom.

Vuk i Čehoslovaci

Vukove veze s Čehoslovacima bile su vrlo tesne. Njegove zbirke naših narodnih umotvorina imale su velikog odjeka u Čehoslovacima i nesumnjivo su uticale da se i kod Čehoslovaca pojača interesovanje za sličan posao kod

njih samih. Isto tako postajala je živa prepiska između Vuka i Čehoslovaka u pogledu staroslovenskog jezika i gramatike. Vuk je bio vredno odan Dobrovskom, čuvenom slovenskom filologu, koga Ljuba Stojanović naziva patrijarhom slovenske filologije. S njim se Vuk sastao 1819 godine i govorio o staroslovenskom jeziku, ali se nije slagao u tom pitanju. U to vreme Karadžić je mislio na stvaranje centralne slovenske akademije i navaljivao na Dobrovskog da se preseli u Beč i uzme katedru češkog jezika kojim bi se pole dodao i staroslovenski.

Vuk je uticao i na Franju Čelakovskog, koji počinje da se bavi narodnim pesmama slovenskih naroda i objavljuje zbirke pesama koje su onda postale slavne. S njim je Vuk stajao u prepisci i prijateljskim odnosima. Vuka je naročito mnogo predvodio Zigfrid Kaper, koji je bio jedan od najboljih poznavalaca naših narodnih pesama i služio kao posrednik između dva bratska naroda. Sa Hankom se Vuk upoznao na prolazu kroz Prag, preko Dobrovskog, kao i sa Jungom i Čelakovskim. Hanka se mnogo bavio Vukovom zbirkom pesama i uneo je mnoge srbizme u češki jezik.

Vukove narodne pesme prevodio je i podržavao i sam Hanka koji se pod uticajem tih pesama vrlo mnogo interesovao za Srbe. Poznati su isto tako uspehi prevodi naših narodnih pesama od Vincenca Furha, kao i poznatog revolucionara J. V. Friča i Jozefa Čejke, koji je mnogo pisao o Srbima i bio u doba romantičarstva glavni posrednik između Južnih Slovena i Čehoslovaka. Osim toga prevodili su i interesovali se našim narodnim pesmama i Gustav H. Pfeleger Moravski, poznati

političar iz onoga doba Emanuel Toner, Jozef Poleček i drugi. Jugoslovenske motive iz narodne poezije obradivali su češkoslovački slikari Jaroslav Cermak i Vaclav Janša.

Vukove zbirke pesama i njegov lični dodir imali su velikog upliva na razvoj češkoslovačke romantike i na odnose između Čehoslovaka i Jugoslovena. Kroz čitav prošli vek kod Čehoslovaka vladalo je o Jugoslovenima mišljenje koje se stvorilo na osnovu junačkih pesama, što ih je Vuk sabrao.

Vuk i Poljaci

Naše narodne pesme, kao i Vuk lično, dali su veliki potstrek poljskom romantizmu. Godine 1819 na svome putu kroz Rusiju zadržao se Vuk u Varšavi, gde se sastao sa nekim pretnednicima mlade poljske književne struje, koja je onda bila u začetku.

Pesnik V. S. Majevski napisao je u časopisu »Naučni spomenik« 1819 g. članak o delima Vuka Karadžića i naveo da se s Vukom upoznao u Varšavi. Vuk je obavestio svoga poljskog prijatelja o kulturnim prilikama kod Srba i o teškoćama s kojima moraju da se bore. Majevski je želeo da nauči srpski jezik i za 20 časova naučio je toliko srpski da je pomoću rečnika koji mu je Vuk dao mogao čitati srpske knjige. On je u »Naučnom spomeniku« oštampao četiri narodne pesme iz Vukove zbirke i dodao tumačenje srpskih izraza.

Verovatno je da se Vuk ovom prilikom upoznao i sa glavnim pobornikom poljskog romantizma, Kazimirom Brodjskim, po čijem mišljenju Srbi od svih Slovena imaju najviše pesničkog duha. Na taj način stvorilo se uve-

renje kod ovdašnjih Poljaka da su Srbi narod pesnika.

Tačna obaveštenja o srpskoj narodnoj poeziji Poljaci su dobili od Vuka. Godine 1826 objavio je Brodjski 10 prevoda iz Vukove zbirke. Ali najveći je broj srpskih pesama izašao 1830 godine u prevodu u zborniku »Almanah za lepi pol«. Ukupno su poznata 42 Brodjskova prevoda iz Vukove zbirke.

Ali Brodjski nije bio ni jedini ni prvi. Već 1820 godine »Spomenik varšavski« doneo je prevod naše pesme iz Vukove zbirke. Ovaj prevod verovatno potiče iz pera pionira poljskog romantizma Kristina Laha Širme.

Poznati lavovski slovenofil Bjelovski preveo je 1830 godine nekoliko pesama iz Vukove zbirke, a isto tako prevodio je i Lucian Semijenski, K. Gašin-ski i Vaclav Galski. Može se slobodno reći da u to doba poljskog romantizma nije bilo značajnijeg poljskog književnika koji se nije bavio prevodenjem naših narodnih pesama.

Vuk i Lužički Srbi

Veliki upliv izvršio je Vuk Karadžić i na lužičko-srpske pesnike iz vremena narodnog preporodaja i romantizma. Vuk s njima nije dolazio u ličan dodir, ali su oni preko Sime Milutinovića Sarajlije, Smolera Topolovića i nekih Čehoslovaka iz Praga upoznali se sa Vukovim zbirkama i stalno ih prevodili. Među njima najviše se odlikuje lužičko-srpski narodni pesnik Zejler, koji je pedesetih godina vladao u književnosti i koji je bio pod velikim uplivom naše narodne poezije. Prevodi naših narodnih pesama izlazili su u lužičko-srpskim književnim časopisima »Lužičane« i »Lužica«.

* »Politika« od 17 septembra 1933, br. 9103.

ROSIIA - FONSIER • DRUŠTVO ZA OSIGURANJE I REOSIGURANJE • BEOGRAD

SOK. ČETA NOVI GRADAC

Dne 17 septembra održala je ovo-mesna Sokolska četa svoj godišnji javni čas. Aktivno su učestvovali na javnom nastupu bratske čete: Detkovač, Dijelka, Stara i Nova Gradina, dok je četa Lukač bila gost. Program, koji je započeo u 4 sata, bio je sledeći: 1) Muška deca (18 N. Gradac) proste župske vežbe. 2) Muška deca (14 Di-jelka) ljublj. proste vežbe. 3) Ženska deca (28 N. Gradac) ljublj. proste vežbe. 4) Ženska i muška deca (18 Di-jelka) komb. proste vežbe sa zastavicama. 5) Muški naraštaj (9 N. Gradac) proste vežbe. 6) Ženski naraštaj (6 N. Gradac) ljublj. proste vežbe. 7) Ženske članice (4 N. Gradac) proste vežbe. 8) Muško članstvo svih zastupanih četa (20) proste župske vežbe. Javni čas završen je sviranjem državne himne. — Gostiju je — radi sumnjivog vremena — bilo razmerno malo, dok je vežbača bilo vrlo lep broj — pa je moralni uspeh bio odličan, dok je materijalni ispio ispod prosečnosti.

Župa Celje

SOKOLSKO DRUŠTVO ZALEC

Pri našem Sokolskom društvu se je ustanovilo na pobudu brata Vilka Kukca društvo Sokolski dom, ki si je nadelo nalogo, da ob vsaki priliki zbira prispevke v ta fond. Pri tem se je posebno odlikoval rajni br. dr. Richard Bergman, ki je tudi iz lastnih sredstev mnogo žrtvoval za urednjenje te ideje. Po dolgem prizadevanju se je šele letos posrešil starosti bratu Senica Vilku nakup primerne zemljišča. Vse članstvo ta prvi korak z navdušenjem pozdravlja. Za kritje stroškov priredi društvo dne 1. oktobra t. l. ob 14. uri svoj javni nastup, po tem pa bogato tombolo. Lepi dobitki so razstavljeni pri br. Pilihu in v skladišču br. Strahovnika. Upamo na veliko udeležbo vseh bratskih sosednih društva.

Župa Cefinje

ZUPSKI TEČAJ ZA VOĐE SOK. ČETA

Župski otek za sokolske čete rešio je da održi tečaj za vođe sokolskih četa i to od 1 novembra do 1 decembra o. g. Na tečaj je obavezna svaka sokolska četa da pošalje po 2 člana, inače će se brisati. Četa ima preko 60, pa će i broj tečajaca biti preko 120. Tečaj je obavezan i besplatan za sve sokolske čete.

SOKOLSKO DRUŠTVO KOTOR

Odlazak starešine brata Marčića

Na vest da nam je premešten brat Bruno Marčić u istom svojstvu kao direktor realne gimnazije u Mostar razalostilo se svačije sokolsko srce. Jer vrlo dobro znamo koliko je on kroz ovo pet godina uložio napora i sokolske ljubavi da nam Sokolstvo u Kotoru i u celoj Boči napreduje. Uspeši njegova rada su i soske sokolske

Jesam li poslao pretplatu za sokolske listove?

VUK I NEMCI

Vuk i Grim

Dok je Vuk beležio narodne pesme u Beču, po uputstvu Jerneja Kopitara, Jakob Grim, čuveni nemački filolog, nalazio se u Beču i zainteresovao se za slovenske jezike. Tu se upoznao i sa Kopitarom koji mu je dao Vukovu »Pisarnicu«. Ona ga je zainteresovala za srpski jezik, te ga je i naučio. Hvaljeći »Pisarnicu« u jednom prikazu Grim ju je uporedio sa Solomonovom Pesmom nad Pesmama. Kad se pojavila druga Vukova zbirka narodnih pesama, Grim ih prevodi na nemački, pa se 1813 godine pojavljuje 19 prevoda u zasebnoj zbirci. Grim je vrlo oduševljen našom narodnom poezijom i rekao da je u našim pesmama sve kao u Homera.

Grim je napisao dug predgovor nemačkom prevodu Vukove gramatike. Vukova gramatika, Grimov predgovor i prikaz Vukove zbirke otvorili su put našoj narodnoj poeziji u nemačkom narodu.

O Vukovu radu i njegovim zbirkama pisao je Jakob Grim, kako se »od Homerovih pesama u čitavoj Evropi nije desila ovakva pojava koja bi mogla objasniti jasno suštinu i postanak eposa kao srpske narodne pesme«. »Svaki znatan događaj, čak do u najnovije doba, vidimo kako se izliva u pesmu, koja živi u ustima pevača i dalje se prenosi, a niko ne zna njenog tvorca. Vuk je njihovim objavljivanjem stekao neumrlu slavu i u isto vreme stekao i zasluge za izučavanje slovenskih jezika. Radi ovih pesama sad će se, držimo, učiti slovenski«.

Pod njegovim uticajem i Gete se zainteresovao za našu narodnu pesmu.

čete, koje su se tako lepo razvile. Razvijenom sokolskom sveuču pravog Sokola ulveao je ljubav za rad i ostajao svojoj braći, pa se sokolska misao snažno razvijala i hvatala dubok koreu u narodu. Bio je primer rada i požrtvornosti. Eto, zato nam ga je teško pregoreti, zato smo se razajostili radi njegove odlaska. Ali je tako moralo da bude i mi smo se s njim bratski rastali jedne večeri, gde su se našli na okupu svi njegovi saradnici. Bilo je toplih želja kakovih samo može poželeći iskreno, bratsko srce. — Braće u Mostaru čestitamo!

Osma sokolska četa

U nedelju 10 septembra osnovana je osma sokolska četa društva Kotor u selu Prijedoru. Već iz rana jutra seljani sela Prijedor, Svinjske i Seoca okupljali su se na mestu Topliš. U 8 sati stigao je iz Kotora brat Ivanko Bendiš, pa pošto se zbor konstituisao govorio im je o važnosti Sokolstva na selu i pročitao pravila. Izabrala se uprava sa starešinom Blažom Kovačićem, zamnikom Ivom Vasovićem, tajnikom Božom Ljubanovićem, prosvetarom Lazom Radenovićem, blagajnikom Markom Vasovićem, načelnikom Jovom Zecom, dok su revizori: Andrija Pustahija i Sreten Ljubanović. Sva ova braća imaju volje i ljubavi za sokolski rad, pa se nadamo da će i ova četa kao i ostale do sada osvetliti lice Sokolskog društva Kotor.

Župa Kragujevac

SOKOLSKA ČETA LOMNICA

10 o. m. u selu Lomnici izvršeno je osvećenje sokolske zastave. Ova svečanost prva je svoje vrste u ovom kraju. To je izazvalo veliko interesovanje na samo u Lomnici nego i kod naroda iz okolnih sela. U školskom dvorištu oko 10 časova bilo je već postrojeno članstvo sokolskih četa Lomnice, Kupci i Donji Stepoš sa svojim neosvećenim zastavama i seljaci. Nešto pre 11 časova stiglo je članstvo i starešinstvo matičnog društva Kruševac sa društvenom zastavom i odmah se postavilo do soskih Sokola. Tu je bio već darodavac — kum zastave br. Vlastimir Budimović, upravnik Državne štamparije u Beogradu uz pretstavnika vlasti i raznih društava.

U 11 časova sveseničari br. Radić Josić iz Kruševca i Dragomir Niketić, mesni paroh, obavili su obred osvećenja zastave. Po svršetku bogoslužnja br. Dragomir Niketić, zamjenik starešine mesne čete, održao je uzbuđljiv govor o značaju zastave po selo Lomnicu i svu njemu omladinu, naše Sokolstvo i sav narod. Zatim je darodavac — kum zastave br. Vlastimir Budimović, predao zastavu starešini matičnog društva Kruševac br. Stevi Nikolajeviću, a ovaj uz kratki govor predao je zastavu zamjeniku starešine mesne čete br. D. Niketiću, koji je orodaje, uz nekoliko prigodnih reči br. Vučićeviću. Primajući zastavu zastavnik br. Vučićević položio je zakletvu.

U podne je bila priredena zakuška na kojoj je palo nekoliko zdravica.

Po podne je održan javni čas uz učešće Sokola iz Lomnice i matičnog društva Kruševac pod vodstvom svojih načelnika br. Đorđa Manojlovića,

Zarija Popovića i sestre Darinke Pejović. Vežbe su izvedene ovim redom: Vežbe ženske dece s venčićima; vežbe muške dece; odbojka; proste vežbe — muška deca; proste vežbe — članovi i vežbe s palicama — muški naraštaj. Posle vežbe nastalo je narodno veselje.

Župa Ljubljana

SOKOLSKO DRUŠTVO LJUBLJANA-ŠIŠKA

V dne 8. in 9. septembra je šišenski Sokol imel dve lpe prireditvi, ki sta dosegli popoln uspeh.

Prvi dan, to je 8. septembra se je vršil večer ob 20. uri javen telovadni nastop. To prireditve je posetilo prav lepo število domačinov in veliko gostov iz Ljubljane, med njimi podstarosta Saveza br. E. Gangl, podžupan prof. Jarc, podnačelnika Saveza br. Jeras, zastopnik Sokolske župe br. Flegar, zastopniki tiska in predstavniki bratskih društev in korporacij.

O tem nastupu oziroma akademiji smo že poročali v prejšnji številki Sokolskega glasnika.

Drugi dan, to je 9. septembra, pa se je v veliki dvorani sokolskega doma vršil prosvetni večer. Ta večer je bil posvečen rojstnemu dnevu starosti Saveza SKJ, Nj. Vis. Prestolonasledniku Petru.

Večer je otvoril s pozdravnim in slavnostnim nagovorom br. starosta. V kratkih a jedrnatih besedah je obrazložil pomen te proslave, nakar so člani narodnega gledališča iz Maribora uprizorili Raynalovo vojno dramo »Grob neznanega vojaka«. Drama je posvečena vsem onim tisočim in tisočim, ki so prešli svojo kri za domovino. Lepa igra članov mariborskega Narodnega gledališča je zadivila vse. Igro je odlično režiral in scenično opremil šef-režiser Kovič Jože.

Dvorana sokolskega doma je bila ta večer zopet polna. Vsi so odhajali z zadovoljstvom in z željo, da se zopet in kmalu priredi tako lep večer, kot je bil ta. Zadovoljen pa je lahko tudi šišenski Sokol, ki je dosegel popoln uspeh v vseh ozirih.

Župa Maribor

ZLET PREKMURSKEGA SOKOLSKEGA OKROŽJA

V nedeljo, dne 17. septembra se je vršil v Murski Soboti zlet prekmurskega sokolskega okrožja. Zc na vse zgodaj so zaživele soboške ulice, ki so se tudi takrat, kakor vedno, če so v mesto prihitele sokolske trume, odele v zastave. Z vozovi, na kolesih in peš so prihiteli iz v dopoldanskih urah naši četaši iz bližnje in daljne okolice. Četaši iz Strukovec so prišli tudi s svojo godbo.

Po prihodu ljutomerske mestne godbe so se začele na letnem telovadišču pri Sokolskem domu skušnje za popoldanski nastop. V popoldanskih urah pa se je formirala izpred Sokolskega doma veličastna povorka. Na čelu sprejeda so bili praporci matičnega društva ter res okusno izdelani prapor moščanske in brezovske čete. Za praporci je šlo 24 članov v kroju, nato 40 četašev, 18 članic, 20 gojenk, 48 m. dece, 40 ž. dece in četa vojakov. Sprevod je krenil po soboških ulicah, povsod burno pozdravljen od

mnogobrojnega občinstva, ki je delo ob cestah spalir. Po stiku povorka na telovadišču je zbranim izpregovoril br. starosta Pertot. Njegove globoko občutene besede, prežete ljubezni do domovine, so zapustile pri vseh najgloblji vtis. Prvotako je bil jednat govor br. prosvetarja Velnarja, ki se je v svojem govoru spomnil tudi septembrskih žrtev.

Po končanih izvajanjih obeh govornikov se je začela javna telovadba. Prvi so nastopili naši najmlajši in to 18 dečkov in 18 deklic. Ljubke vaje so izvajali v splošno zadovoljnost občinstva, ki se ni moglo gledati njih strumen nastop. Seveda so bili deležni velikega odobravanja. Sledile so nato vaje starejše moške in ženske dece. (20 dečkov, 20 deklic.) Bila je to ena najlepših točk sporeda. Kombinirane vaje, ki so težke, so že same ob sebi efektne. Tudi nastop gojenk je bil lep (12) niso pa mogle doseči onega efekta kakor prejšnji oddelek. Njim je sledil nastop moškega naraščaja. Le osem fantov je bilo in to da misliti. Društvo kakor je M. Sobota bi moralo imeti vse večje število. Zanje ne tiče vzroki temu v društvu. A kljub malemu številu so se postavili in rešili so svojo točko v splošno zadovoljstvo. Burno pozdravljeni so na to prikorakali vojaki pod vodstvom br. podporučnika Lepena. — Njih nastop je bila živa manifestacija naši vojski. Izvajali so vaje s puškami z vzorno strumnostjo. Uspeh, ki so ga dosegli je bil popoln in zaslužen. Njim je sledilo 16 članic. Vaje so bile dobro izvedene, le v kritju so bile pomankljivosti. Občinstvo jih je nagradilo s priznanjem. Kot zaključna točka je bila orodna telovadba vseh oddeikov. Posebno pozornost je vzbujala vrsta na bradlji, kjer so izvajali telovadci dokaj težke vaje. Telovadni nastop je v polni meri uspel. Pred orodno telovadbo je nastopilo članstvo, 44 po številu, s prostimi vajami. Kritje kakor tudi izvedba vaj bi lahko bila boljša. V splošnem pa je bila tudi ta točka dobra.

Po končanem sporedu, se je razvila v prostorih Sokolskega doma animirana zabava ob igranju sokolskega orkestra.

Župa Mostar

SOKOLSKA ČETA POSUŠJE

Na 13 ovog meseca oko 10.30 časova ispustio je svoju plemenitu dušu u 31 godini svoga života naš neprezaljeni brat i član naše čete br. Anto Bago, trgovac i posednik iz Posušja. Pokojnik je za vreme svoga života uživao veliki ugled kod svoju slojeva ovdasnjeg naroda, a mnogo i mnogo se je trudio da pojedinom siromahu ublaži bol i utare gorku suzu, a naročito ove dve poslednje godine, kada je ovaj kraj — koji se može nazvati jedan od najpasivnijih krajeva naše otadžbine — nastradao od suše.

Pokojni brat Anto bio je za vreme svoga života izabran kao banski većnik Primorske banovine, a i za načelnika opštine Posušje, te je svoju dužnost otpravljao točno i savesno.

Zemni ostateci pokojnikovi bili su dne 14 ovog meseca predati materij zemlji na večni počinak, uz sudelovanje izaslanika bratske župe iz Mostara, te izaslanika Sokolskog društva iz Imotskog, kao i kompletne glazbe.

S pokojnikom se je na grobu oprosto starešina čete s kratkim dirljivim govorom.

Većan mu pomen — i laka zemlja, a uciviljenoj porodici naše iskreno i duboko saučesće!

Župa Novo mesio

MIRENSKO SOKOLSKO OKROŽJE

A. Tehnično delo v prvi polovici leta.

Od 1. januarja do konca junija je bilo vpisanih 81 prednjakov, 42 prednjačice, 657 članov, 274 članice, 206 moškega, 105 žen. naraščaja, 584 m. in 562 ženske dece. — Skupaj 2511 telovadečih. Vsi navedeni oddelki so telovadili skupaj 1151 večer. Tudi udeležba pri teh večerih je bila prav lepa, saj je bilo navzočih v pol leta 11.608 telovadečih vseh oddeikov. Prav lepa je bila tudi udeležba na letošnjih zletih in prireditvah in sicer:

Tajnega okr. zleta 21. maja se je udeležilo 67 članov, 26 članic, 24 m. naraščaja, 12 žen. naraščaja, 60 moške, 64 ženske dece, 72 ostalega članstva, skupaj 325 Sokolov. Nastopilo pa je takoj nato 184 telovadečih. Trebanjskega nastopa 4. junija se je iz okrožja udeležilo 347 članstva, gostov pa 389. Nastopilo pa je 500 telovadečih.

Župnih tekem 11. junija v Novem mestu in popoldnanskega nastopa smo se udeležili s 16 tekmovalci, 4 tekmovalkama, 24 člani, 13 članicami in 31 ostalega članstva, skupaj 88 udeležencev.

Sokolskega nastopa v Škocjanu se je udeležil Mokronog s 47 pripadniki. Na naraščajskem dnevu v Ljubljani je bilo iz našega okrožja 33 moškega naraščaja, 65 m. dece, 50 ženske dece, 10 članov, 9 članice vodnikov(ice) in 10 ostalih, skupno 195 pripadnikov Sokolstva. Na glavnih zletih dne 6. pa je bilo 57 članov, 30 članic, 10 ostalih. — Na okrožnem zletu je nastopilo 63 članov, 32 članice, 22 m. nar., 12 žn. nar., 52 m., 43 ženske dece, ostalega članstva je bilo 150 — skupaj 374.

Iz zgornjih števil se vidi, da se v okrožju dela mnogo in tudi uspehi so zato vidni in lepi.

B. Prosvetno delo v okrožju v I. polletju.

Tudi prosvetno delo ni prav nič zaostalo za tehničnim.

Pred vrsto je bilo 35 govorov za člana, 19 za članice, 15 za naraščaj, 22 za deca — skupaj 91. Društvenih večerov in debat je bilo 7, iger 14. Prav mnogo sta igrali društvi St. Janž in Mokronog. Nadalje so zabeležene 3 prosvetne akademije, 8 proslav, 12 predavanj, izletov pa je bilo doslej 53 in to 28 za člana, 11 za naraščaj in 14 za deca.

Zelo se je dvignilo poročanje v novinah in je bilo objavljenih iz okrožja 11 vesti v sokolske tisk v javno časopisje. Naš sokolski tisk šteje v okrožju naročnikov, 37 na »Sokolski Glasnik«, 24 na »Soko«, 21 na »Sokolič« in 56 na »Našo radost«. Tudi sokolske knjižnice štejejo letos že prav lepo število knjig in to 153 strokovnih, 1876 zabavnih, skupaj 2031 izvodov. Citatelj je bilo 288, ki so predčitali 463 knjige. Pri raznih nagovorih in predavanjih je bilo navzočih 2183 pripadnikov Sokolstva.

Hi koncu naj podam še kratko sliko administracije: inhibitna in eks-

poslednju među njima u kojoj se ističe jedan nežan događaj.

Ostajte zdravo i budite uvereni u moju naklonost.

Vaš odani

J. V. Gete.

Vajmar, 10 decembra 1823 g.

Vuk je 1824 godine ponovo posetio Getea u Vajmaru i tom prilikom predao mu novo izdanje svojih pesama. Gete je izrazio Vuku divljenje na zbirci pesama i Rečniku.

Gete je bio isto tako veliki potstrek za poznatog prevodioca naših narodnih pesama Talji (Tereza fon Jakob). Na njenu molbu on joj je pomogao pri prevodenju. U vezi sa tim prevodima razvila se čitava prepiska. Talji je posvetio Geteu prvu zbirku prevoda naših narodnih pesama za koju je Gete dao plan i raspored.

Gete je u časopisu »Kunst und Altertum« objavio prevod drugog jednog prevodioca naših pesama, Vilhelma Gerharda. Prikazujući njegovu zbirku, Gete je pozivao prevodioca da nastavi posao oko prevodenja našeg narodnog pesništva, za koje veli da je važno i prijatno. Šta je Vukov rad značio za naše ime u Evropi, može se videti po tome što je Gete, prikazujući Gerhardovu zbirku, pisao da je naša narodna poezija već toliko rasprostranjena da joj nisu potrebne preporuke.

VUK I RANKE

Slavu našeg naroda proneo je Vuk Evropom ne samo narodnim pesništvom, već i Rankeovom Istorijom koju je poznati nemački istoričar Nibur nazvao najboljim istorijskim delom prošloga veka. Ranke je 1827 godine došao u Beč, tu se zainteresovao za

hrišćanski pokret u Turskoj i počeo ga proučavati. Kopitar je Rankea doveo u vezu s Vukom, i Vuk je svojim živim izlaganjem borbe srpskog naroda za slobodu toliko zagrejao ovog velikog naučnika, da je na osnovu materijala koji mu je Vuk prikupio, napisao »Srpsku revoluciju«.

U svojim »Uspomenama« Ranke piše kako je »u Vuku, najučinijem tadašnjem Srbinu, našao prijatelja, koji mi je saopštio svoju zbirku grade iz srpske istorije. Do dna duše i srca dirnula ga je ta istorija živim pripovedanjem o pokretu najšireg istorijskog i političkog značaja«.

Koliko je uspešna i značajna bila Vukova saradnja s Rankeom oko savremene srpske istorije, može se ceniti ne samo po uspehu ove knjige, nego i po rečima Kopitarovim koji je, kad se pojavila Rankeova istorija grčkog ustanka, žalio što Ranke nije našao grčkog Vuka, pa bi grčki ustank bio isto onako dobro opisan kao što je i srpski.

VUK I FRANCUZI

Kod Francuza se čitava plejada pisaca bavila našim narodnim pesništvom, isprva preko nemačkih i engleskih prevoda, da posle Dozonova »Srpska epopeja« pruži najbolji prevod naših narodnih pesama na strane jezike. Zahvaljujući Vuku i interesovanju koje je njegov rad probudio svuda u Evropi interes za našu narodnu književnost nije oslabio kod Francuza kroz čitav XIX vek. Naša narodna poezija postala je među Francuzima predmet najobilnijeg proučavanja. Prvi članak o našoj narodnoj poeziji objavio je časopis »Globe« 1824 godine. Iste godine u »Biltenu za istorijsku nauku« Delen piše da je bo-

gatstvo srpsko bilo nepoznato sve dok Vuk nije objavio svoju prvu zbirku.

Boljem poznavanju naše narodne poezije doprinelo je, pored Lamaratina, i poljski pesnik Mickijević koji je na univerzitetu u Parizu održao kurs o našoj narodnoj poeziji. Od Mickijevića su Francuzi prihvatili parolu da su Srbi narod određen da budu bardi celog slovenskog plemena. A poznati slavista i profesor slovenske književnosti u Parizu, Sipirien Rober, pišući o srpskoj narodnoj poeziji, navodi mnoge pesme iz Vukove zbirke koju naziva »Živim izvorom najčistije narodne poezije u Slaviji«.

VUK I ENGLEZI

Kad su izašle prve tri zbirke Vukovih pesama, Džon Bauring, koji se kao amater bavio proučavanjem stranih jezika, napisao je jedan članak o našoj narodnoj poeziji u »Vesminster Revju« u kome je, kao ilustraciju, preveo desetak pesama. Godinu dana dočnije pojavljuje se na engleskom njegov zbirka naših pesama sa uvodom u kome se u glavnom oslanja na Vuka.

Vuk nam je prvi otvorio vrata u Engleskoj. Kad se pojavila Bauringova zbirka, londonski »Magazin« pita se: »Srbi, Srbi, ko su Srbi?« — niko nije čuo za njihov književni jezik doskora. Srpska narodna poezija pokazala je sebe u vrlo povoljnoj svetlosti. Njenu delikatnost, eleganciju i maštu ne prevazilazi ni jedna druga poezija«.

Bauring je stajao u prepisci s Vukom, kome je posvetio svoju zbirku pesama. Oduševljen našom poezijom, Bauring je pisao Vuku: »Kako bih Vam mogao biti od koristi u svojoj zemlji? Molim Vas smatrajte da Vam stojim na raspoloženju.«

hibitna knjiga šteje do danes 219 števk, od teh XIV. okrožje, ki so bile poslance društvom v izvrševanje vseh sklepov. Okrožje je imelo že 3 zborna načelnikov in načelnice in 2 zborna prosvetarjev, na katerih se je določal ob prisotnosti zastopnikov Ž. T. O. in Ž. P. O. nadaljni podrobni program.

V marcu in juniju pa sta obiskala okrožni načelnik in okr. načelnica vsa okrožna društva, kjer se je istočasno pregledalo vse teh. prosvetno in administrativno delo, ki je bilo vse v najlepšem redu.

Jesensko sezono smo otvorili prav dostojno in svečano. Pozivu Ž. P. O. so se odzvala skoraj vsa društva, ki so na predvečer najstarejšega dne našega br. staroste žgala sokolske kresove, ob katerih se je zbralo članstvo, naraščajo, deca in tudi drugo občinstvo v prav lepem številu. V svečanih govorih se je poudarjal pomen prvega desetletja visokega jubilaranta in z njim tudi spomin onega 6. septembra 1930. leta, ko so na Bazovici padli štirje heroji. — Lepa naša pesem je vsa slavila se povzdignila. Na sam praznik pa se je udeležilo Sokolstvo v krogih službe boje, nakar so bile izvršene svečane seje s slavnostnim programom.

Doba nastopov je sedaj za nami in pred nami je nova sezona, v kateri moramo zopet izvršiti ves program, določen na župski skupščini in okrožnih zborih. Pred nami je 1. december, ki mora biti letos še posebno dvignjen ter svečano proslavljen, ker praznujemo z njim 15 let našega Ujedinjenja ter Oslobojenja. Zato prosvetni in prednjaški zbori že sedaj na delo, da sestavite res lep in dostojen program! Prihodnje leto pade v leto petnajstletnice br. družtev Mirna, St. Rupert in Zuženberk ter St. Janž. Br. društvo Mokronog na slavi 25 letnico. Torej — čaka nas mnogo dela, zato sedaj primite v roke, ko je čas, da vas čas ne prehiti.

Pa še nekaj, kar moramo tudi poudariti na tem mestu: pošiljajte redno zahtevane mesečne izveštaje okrožju, tudi negativna poročila moramo imeti. Tako moramo žal grajati bratsko društvo Trebnje, ki še do danes, kljub številnim opozorilom ni poslalo mes. prosv. ne teh. izveštaja, niti zahtevanega poročila o proslavi 6. septembra. Kam pelje tako malomarnost v izvrševanju sokolskih dolžnosti — vemo vsi! Enako je graje vredno br. društvo St. Janž, ki na enake pozive tudi ni poslalo še prosv. izveštajev! Zakaj taka nedisciplinarnost?

SOKOLSKO DRUŠTVO MIRNA PEC

H koncu telovadne sezi je tudi mi pripravljamo na svoj nastop, ki ga nameravamo prirediti s sodelovanjem svoje bratske čete v Karteljevem v nedeljo 1. oktobra v Mirni peči z začetkom ob 15. uri na travniku sestre Rupenove. Nič nečemo zaostajati za drugimi prireditvami, zato hočemo dostojno zaključiti nastope v naši župi. Vabimo tem potom vsa bratska sosednja društva, da nam vrnete našo udeležbo na vaših prireditvah. — Dobro došli vsi! Zdravo in do svidenja 1. oktobra v Mirni peči! Tudi zveze z vlaki in avtobusom zelo ugodne!

Župa Novi Sad

SOKOLSKO DRUŠTVO SENTA

Deseti rodendan Nj. Kr. Vis. Prestolonaslednika Petra proslavljen je u Senti na veoma svečan način prisustvom svih kulturnih, socijalnih, nacionalnih i staleških organizacija.

Pre podne posle blagodarjenja u svim bogomoljama Sokolsko društvo održalo je svečanu sednicu uz prisustvovanje predstavnika vlasti, grada, pojedinih udruženja i organizacija. — Svečanu sednicu otvorio je brat dr. Miloš Knežević prigodnim pozdravnim govorom kličući Nj. Kr. V. Prestolonasledniku Petru. Vatrogasna muzika posle pozdravnog govora odsvirala je jugoslovensku himnu. Reč dobija brat Milivoje Knežević, direktor gimnazije, koji je održao jedan kratak govor s jezgrovitom sadržinom punom uzvišenih i toplih reči upućenih Nj. Kr. Vis. Prestolonasledniku Petru. Posle ovih govora i jedne recitacije Pevačko društvo »Zora« otpevalo je »Molitvu Jugoslovenca«, a posle ovoga starešina društva zatvorio je sednicu. Uveče je priredena bakljada kroz grad. U 9 časova uveče priredeno je sokolsko-oficijsko drugarsko veče, koje je uspeo u punoj meri.

Župa Osijek

DONJOMIHOVAČKO OKRUŽJE

Javna vežba ošružja

Sokolsko okružje donjomiholjачko priredilo je u petak 8 septembra o. g. u Donjem Miholjcu okružnu javnu vežbu. Iskoristilo je priliku kada je u mestu otvaran konvikt za naučnike-dake Gradanske škole, kojoj su proslavi prisustvovali izaslanik Nj. V. Kralja, zastupnik bana Savske banovine i druge ugledne ličnosti.

Do podne održani su pokusi sviju kategorija uz pratnju glazbe S. d. Osijek donji grad. — Javna vežba počela je sa zakašnjenjem u 4.45 na lepo ure-

denom vežbalištu na igralištu tamošnjeg nogometnog kluba. Pred skupljenim vežbačima sviju kategorija održao je prigodan govor prosvetni nadzornik donjomiholjачkog sokolskog okružja br. J. Simić i starešina osječke Sokolske župe br. D. Petrović.

Sama javna vežba počela je s nastupom muške dece (59) s ovogodišnjim župskim prostim vežbama. Izvedba je bila slaba, i nije se — kričevom vodnika — slagala s glazbenom pratnjom. Mnogo bolji bio je nastup ženske dece (24) također s ovogodišnjim župskim prostim vežbama. Muški naraštaj odvečbao je ljubljanske proste vežbe prilično skladno (34 vežbača). Sledio je nastup na spravama (6 vrsta) s istodobnim nastupom članica i naraštajci domačeg društva u vežbama za razgibavanje. Sastav br. Glasnera, dobro zamišljen i izveden nije dolazio na prepunjenom vežbalištu do izražaja. Na spravama istakla se je vrsta članova S. d. Osijek g. g. na preči. Ženski naraštaj nastupio je s ljubljanskim vežbama (19 vežbačica) u slaboj izvedbi. Najboljom točkom rasporeda bio je nastup u igrama, a naročito odeljenja S. d. Benič. Magadenovac i S. d. Belišće. Šteta, da na malenom vežbalištu nisu se igre mogle dobro izvesti. Nastup članica (36) i članova (59) s ljubljanskim prostim vežbama bio je dobar. Članice bolje od članova!

Općenito bi primetio sledeće: javna vežba bila je dokazom da se veći nastupi ne bi smeli održavati odmah nakon školskih ferija, koje znače za većinu naših jedinica prekid pravilnoga rada. Druga primedba ide na adresu braće načelnika i vodnika kategorije: pazite na nastup i otpust! — I to je sastavni deo javne vežbe!

Župa Sušak - Rijeka

SOKOLSKO DRUŠTVO GOSPIĆ

10ti rodendan Nj. Vis. Prestolonaslednika proslavilo je naše društvo izletom u Brušane, na kojem je učestvovalo oko 150 Sokolova. Radosno su nas dočekali meštani, pa smo zajedno proveli ugodno pola dana.

Ukazom Nj. Vel. Kralja imenovan je starosta našega društva br. dr. Petar Zec senatorom. Na vest o ovom visokom odlikovanju br. staroste skupilo se je mnogo članova, pa su mu zajedno s glazbom priredili sređnu manifestaciju kroz mesto. Po tom su se zaustavili pred kućom br. staroste gde mu je glazba odsvirala podoknicu. Dirnut ovom pažnjom br. starosta se je lepim govorom zahvalio sestrama i braći naglasivši, da će i nadalje stalno voditi brigu o napretku našega društva i cele Like.

Pred par dana oprostio se od nas dugogodišnji tajnik i član društvene uprave br. dr. Drago Kolačević, zam. drž. tužioca, pošto je premešten u Bjelovar. Bratu Dragi želimo u novom mestu svako dobro, a braći iz Bjelovara čestitamo, jer dobivaju retko sposobna činovnika i odlična sok. radnika. bvm.

SOKOLSKO DRUŠTVO RAB

Ovih dana stigla je na Rab grupa od 320 Čehoslovaka, te su boravili na Rabu punih četrnaest dana. Braća Čehoslovaci naročito su se divili našem lepom Sokolskom domu Miroslava Tirša, koji su opetovano posvećivali. Čim opaziše braća Čehoslovaci da Sokolsko društvo u Rabu lepo radi i napreduje zamolili su, da bi za vreme njihovog boravka u Rabu priredilo Sokolsko društvo akademiju da se i prilikom nastupa upoznaju s radom našeg društva. Sokolsko društvo Rab spremno već da u čast braće Čehoslovaka priredi akademiju odazvalo se je najpripravnije na ovu zamolbu svoje braće. Akademija je priredena u bašti Hotela Praha, u kojem je oteo najveći broj Čehoslovaka. Redale su se vrste pod vodstvom društvenog na-

Župa Varaždin

ŽUPSKI PROSVETNI TEČAJ

Od 14—16 septembra o. g. održao je Prosvetni odbor Sokolske župe Varaždin trodnevni tečaj za prosvetare i članove prosvetnih odbora u sokol-

Kod nastupa na pr. nijedna kategorija nije izvela slog napred! Posvetite veću pažnju vežbačem odelu! — Naročito kod nastupa na spravama! Dalje: pazite na broj taktova u međuigramu! Nije uvek kriva glazba, ako vežbači zakasne s početkom vežbe. — Vodnici odeljenja i kategorija budite i sami u vežbačem odelu! U svečanosti odori se kategorije ne izvode! Na račun priredivača: kada ima mesta, načinite vežbalište što veće, jer i za publiku i za vežbače je bolje, ako ima dovoljno razmaka i dovoljno prostora. Početak vežbe treba određivati obzirom na godišnje doba, a ne da se publika usled hladnoće još pred konac razilazi, a vežbači se smrzavaju. Konačno na adresu govornika: javna vežba nije govornički miting. Govori — u koliko moraju već biti — neka budu kraći, koncizniji i stvarni. Najglavnije: ne ponavljati se! Ako se zahvaljuje publici, gostima i t. d. jedan govornik ne treba to učiniti i drugi. O govornima na javnim vežbama važi više nego ikada: manje, bilo bi više!

Sama javna vežba znači svakako znatan napredak okružja, a naročito ako usporidimo s dosadanjim javnim nastupima. Broj vežbača još ne zadovoljava.

Vežbu je dobro vodio okružni načelnik br. Drago Glasner.

Ing. M. Kv.

Kupujte zastave kod I. NEŠKUDLA Ljubljana, Pražakova ul. 8

čelnika br. Anta Bačića. Nastupila su muška i ženska deca i ostale kategorije. Braća Čehoslovaci opetovano su odobravali, a naročito pak na nastup simbolične vežbe »Oslobođenje Istres«, koju je složio načelnik br. Bačić.

Nakon akademije sami su Čehoslovaci sakupili od prisutnih lep priglasilo za Sokolsko društvo Rab. Sokolsko društvo u Rabu svake godine naročito preko kupališne sezone koristi boravak naše braće Čehoslovaka da i javnim sokolskim nastupima poradi oko upoznavanja i zblizjenja između nas i braće Čehoslovaka, u ispravnom radu sveslovenske sokolske naše zadržane.

SOKOLSKO DRUŠTVO SUSAK-RIJEKA

Dne 17. o. m. priredilo je Sokolsko društvo Sušak-Rijeka u Gradskom kupalištu svečanu akademiju prilikom desete godišnjice rođenja svoga saveznog starešine Nj. Vis. Kraljevića Petra. Na terasi Gradskog kupališta okupilo se naše rodoljubivo građanstvo za krasne tople noći. Starešina društva br. Bogomir Grkinić, otvorio je akademiju zanosnim rečima, te je istakao vrline ljubljenog Slavlijenika, te ponos celoga Sokolstva, da mu je na celu ljubimac našega naroda. Svi su prisutni s oduševljenjem prihvatili da kliču Godovnjaku, Kraljevskom Domu i Jugoslaviji, našto je glazba odsvirala državnu himnu. Zatim je mali Jovanović deklamovao krasnu prigodnu pesmicu s toliko žara i temperamenta, da je ubrao zasluženo i spontano odobravanje. Iza toga su naraštajci izveli na moru, okruženi dubokom tamom, nekoliko prekrasnih simboličkih slika osvetljeni bengalskom vatrom. Prizor je bio zaista čaroban i uzdah začuđenja i divljenja prodro je iz grudiju svih gledalaca. Napokon su još sokolska deca izvela nekoliko dražesnih vežba sa zastavicama na sveopće odobravanje. Ovu je akademiju oživio prekrasan i bogat vatromet u svim bojama, kakova još ne vidismo u Sušaku. Omladina i građanstvo ostadoše na okupu u zabavi i plesu.

skim društvima i četama župe. U tečaju su učestvovala 33 učesnika iz 26 društava i četa, od kojih je šestoro već bilo u prosvetnom tečaju g. 1932. Uz prosvetare je učestvoval i po jedan načelnik i starešina čete, oba seljaci, dok su ostali učesnici bili — izuzevši učesnike iz Sokolskog društva

Varaždin, — sami učitelji. U tri dana slušali su učesnici 20 sati predavanja, osim toga su imali tri gimnastička sata, a gledali su i film »Kosovo« izrađen u »Školi narodnog zdravlja« u Zagrebu. U tečaju su predavali članovi ŽPO, te lečnici i profesori, članovi Sokolskog društva Varaždin. U nedelju, 17 IX održana je diskusija o tečaju, pa su braća učesnici izneli znatan broj predloga o popunjenju nastavnog plana za sledeći prosvetni tečaj, koji će

30 GODINA SOKOLSKOG RADA BRATA DRA. OTONA ŠANTLA

Sokolsko društvo Lepoglava proslavilo je 20 avgusta o. g. na svečani način 30-godišnjicu sokolskog rada svog osnivača, starešine i načelnika, te I zamenika župskog starešine brata dra Otona Šantla.

Brat dr. Oton Šantl

Veliko učešće Sokola i naroda jasno je dokazalo koliko je brat Oton ne samo voljen u varaždinskoj župi, već i koliko Sokoli cene njegov požrtvovni sokolski i opštenacionalni rad.

Sa suzama u očima zahvaljivao je brat Šantel onim iskrenim i bratskim čestitkama poštenih zagorskih seljaka — Sokola, koji su njegovi najbolji i najverniji sledbenici.

I širom naših sokolskih redova, u celom Savezu, poznat je lik brata Otona, pa je od potrebe da ga upozna i ona braća, koja moguće za njega još ne znaju.

Rođen u Zagrebu 1885, a poreklom iz Svajcarske, kao dečak se doselio u Varaždin, gde već 1903 stupa u »Hrvatski Sokol« i to potajno, jer su vlasti u ono doba zabranjivale dacima sudelovanje u tako nacionalnim i slobodnim društvima. 1904 vežba na ljubljanskom sletu i postaje prednjačkim pripravnikom, a zamalo prednjakom i 1905 već je zamenik vode ženskoga odelja, koji je te godine osnovan. Čim se 1906 osnuju dečje kategorije postaje im vodom i sav svoj trud ulaže oko napredka naših najmladih. Na sletu u Zagrebu 1906 osvaja na natecanjima deveto mesto. Vodi decu na razne priredbe u Hrvat-

SOKOLSKO DRUŠTVO DEKANOVEC

Sokolsko društvo Dekanovec proslavilo je tu proslavu na taj način da je prisustvovalo zajedno s četom Turčiče blagodarjenju, nakon kojega je sve članstvo pod barjakom zajedno s vatrogasnim društvom prošlo selom do škole gde je održana prigodna akademija.

SOKOLSKO DRUŠTVO IVANEC

Sokolsko društvo Ivanec spojilo je proslavu rodendana Njeg. Vis. Prestolonaslednika s Istarskom večeri. U predveče proslave sudelovalo je društvo u svim kategorijama bakljadi. — Na 6 IX prisustvovalo je društvo blagodarjenju, a 9 održana je akademija, na kojoj su nastupila muška i ženska deca, te ženski naraštaj pod vodstvom sestre Jagetić, a članovi i muški naraštaj pod vodstvom brata Hrga. Osobito su se svideli oni najmanji. Tamburaški zbor naraštaja odsvirao je »Zbogom more« i »Pozdrav Soči«. — Seljački pevački zbor iz Prigorca otpevao je pod ravnanjem brata Ožure »Primorske napjeve« i »Iz bratskog zagrljaja«. Na koncu su diletanti izveli aktovku »Nada Istres«. Na zabavnom delu svirala je sokolska muzika iz Varaždina. Isti program, upotpunjen predavanjem brata Lukeža »O Istri«, davan je ponovno te je istome opet prisustvovalo mnoštvo naroda.

SOKOLSKO DRUŠTVO KOTORIBA

Sokolsko društvo Kotoriba održalo je proslavu 10 septembra javnom vežbom. Pre javne vežbe prošla je sokolska poverka kroz mesto. Na javnoj vežbi nastupile su sve kategorije: muška deca (52), ženska deca (36), muška deca Kotoriba vežbe s puškama (9), članovi Donje Dubrave-Osmerka, ženski naraštaj (10), muški naraštaj (12), članovi novosnovane čete Donji Vidovec proste vežbe (28), članice (6), članovi — ljubljanske vežbe (36), vež-

morati trajati 4—5 dana prema iskustvu stečenom u ovogodišnjem tečaju i potrebama, koje su se ukazale. Posle diskusije održana je pod predsedanjem pretседника ŽPO brata V. Deduša konferencija nazočnih prosvetara, na kojoj su braća vernic prikazala način postanka svojih jedinica, njihov razvitak i sve zapreke i protivnike tomu razvitku. S deljenjem »Uverenja« o polasku tečaja završen bi tečaj oko 11 sati pre podne. V. D.

skom Zagorju i susednoj Sloveniji. — 1910 postaje vodom, a 1911 na zagrebačkom sletu nateče se u varaždinskom odelu, koji je postignuo drugo mesto. Za vreme studija u Beču bio je članom i prednjakom češkoga Sokola Viden, gde je polazio prednjačke tečajeve i položio ispit za učitelja gimnastike na srednjim i visokim školama. Prigodom sveslovenskog sleta u Pragu 1912 postizava 35 mesto. Iste godine bude izabran prvim zamenikom vode hrvatske Sokolske župe Fonove u Zagrebu i malo zatim prvi puta uapšen. Prigodom otkrića slike Franje Josipa u varaždinskoj čitaonici (1913) uapšen je brat Oto ponovno zbog paklika »Dolje Franjo Josip, živeo Kralj Petar!« i zbog toga bi osuđen na godinu dana teške tamiče, koju je otpedio u kaznom zavodu u Mitrovici.

Čim je mobiliziran pre polaska na frontu kao rezervni oficir bio je degediran i 1915 kot Tarnowicze-Polne teško ranjen i zarobljen, no kako nije bio otpremljen u pozadinu ruske vojske, vraćen je doskora iz zarobljeničtva i s neizlečenom ranom na glavi poslan opet na bojište. Onde je 1916 stavljen pred ratni sud, ali je nastojanjem jednoga oficira Poljaka oslobođen. Za prevrata stupio je u vojsku Narodnog veća s kojom je pošao u Medumurje.

Kako je pre rata bio relegiran sa svih univerza Austro-Ugarske nastavlja studije u Pragu i pri tom vežba u matičnom društvu, a kad je onde osnovan Jugoslovenski Sokol izabran je starešinom. Za vreme svesokolskog sleta u Pragu 1920 bio je delegatom Jugoslovenskog sokolskog saveza. U Pragu crpeo je brat Oto upravo na izvoru pravu sokolsku misao i bio u neprestanom saobraćaju s istaknutim vodama češkoslovačkog Sokolstva, ostajući i danas s njima u živoj vezi. Doprivši svoje nauke u Krakovu, gde je također sudelovao u sokolskom radu te promoviran od doktora sveučkove medicine, vratio se je brat Oto u Varaždin, gde je bio načelnikom Jugoslovenskog Sokola. Premešten u Čakovec i onde je, uz tešku službu u bolnici, kao načelnik društva mnogo radio. Za boravka u Lepoglavi do 1929 ponovno je član varaždinskog društva i okružni načelnik varaždinskog okružja u mariborskoj župi. Kod osnutka varaždinske župe izabran je I zamenikom starešine, a uz to je i član župskog tehničkog odbora.

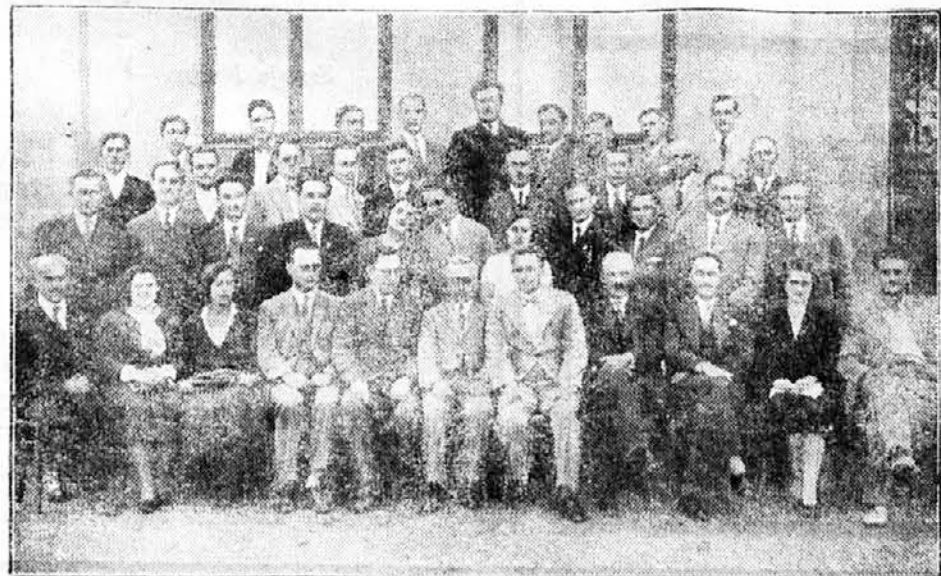
S velikim sokolskim iskustvom i proniknut u bit sokolske ideologije, brat dr. Šantel jedan je od najsnažnijih osnova Sokolstva u varaždinskoj župi.

Povodom tridesetogodišnjice njegovog požrtvovnog sokolskog rada kličemo bratu Šantlu — Zdravo!

be na spravama (30), voltežiranje naraštaja konjičkog otecka Čakovca (6) i odbojka između Preloga i Kotoribe. Sudelovala su bratska društva iz Donje Dubrave, Ludbrega, Preloga, Goričana, Male Subotice i Čakovca (6). Donji Vidovec. Iza vežbe održana je uspeša pučka zabava. Župu je zastupao zamenik starešine brat dr. M. Svoboda.

SOKOLSKO DRUŠTVO MALA SUBOTICA

U nedelju, dne 17 septembra o. g. obavljeno je u Maloj Subotici na svečani način razviće i blagoslov društvenog barjaka. Na tu slavu došli su i braća i sestre iz Varaždina, Preloga, Čakovca, Kotoribe, Donjeg Kraljeva, Gardinovca i Vratišinca. Istoga dana održane su utakmice u odbojki između Preloga i Vratišinca, te je momčad potonje čete odigrala utakmicu s Varaždinom. Sokolku župu Varaždin zastupali su načelnik brat Z. Suligaj i prosvetar brat Deduš. Iz Čakovca došli su pored starešine brata dra Blašića i braća deneral Milosavljević i kapetan Turk. Kad je stigao kum barjaka, brat dr. Milenko Svoboda, starešina preloškog društva i zamenik župskog starešine, pozdravio je sve prisutne u ime opštine brat Dodlek, a u ime domačeg društva prosvetar brat Torić. Mesni župnik veleč. g. Malek blagoslovio je nato barjak i u oduljem govoru pozvao Sokole da odgajaju mladež po kršćanskim načelima, a uz to da ju uče ljubiti našu veliku otadžbinu Jugoslaviju. Naročito je naglasio da je to u ovom kraju prvi blagoslov sokolskog barjaka posle poznate »nesuglasice«. Svoj govor završio je poklicima: Njegovom Veličanstvu Kralju i Njegovom Visočanstvu Prestolonasledniku, što je sve sakupljeno Sokolstvo i mnogobrojani narod oduševljeno prihvatilo. Nakon blagoslova prihvatio je kum na barjak vrlo lepu vrpču i u značajnom govoru predao ga barjak taru koji je položio zavet. U ime župe

Pređavači i polaznici trodnevnog župskog prosvetnog tečaja (14—16 sept.)

Varaždin čestitao je društvu brat De-
duš.

Na javnoj vežbi, koja je iza toga
sledila, nastupila su muška deca (64),
ženska deca (56), članovi Mala Subo-
tica u petorci (20) i članovi ostalih je-
dinica u prostim vežbama (38). Odi-
grana je odbojka, a konačno je nastu-
pio i naraštaj konjičkog oteka dru-
štva Čakovec.

Svečanosti, javnoj vežbi i zabavi
prisustvovalo je mnoštvo naroda iz
mesta i okolice.

SOKOLSKO DRUŠTVO VARAŽDIN

Sokolsko društvo Varaždin prisus-
tvovalo je sa sveukupnim članstvom
i muzikom velikoj manifestacionoj po-
vorci na 6 septembra o. g. Dana 7 pri-
redilo je svečanu akademiju na kojoj
je svečano slovo izrekao brat Matko
Rubinić, jedan naraštajac i jedna na-
raštajka deklamovali su prigodne pe-
sme, a zatim su nastupili članovi, čla-
nice i muški naraštaj u prostim vež-
bama, na spravama i u skupinama. —
Naročito su se svidale simultane vež-
be na ručama.

SOKOLSKA ČETA BIŠKUPEC

Ova četa održala je 17 septembra
svoj drugi javni nastup uz sudelovanje
matičnog društva Varaždin i četa Sv.
Ilija i Knežinec. Pred skupljenim So-
kolima i narodom održao je govor br.
Gluhak. Kad je pozdravio Njegovo
Veličanstvo Kralja i Njegovo Višo-
čanstvo Prestolonaslednika prihvatili
su skupljeni oduševljeno taj pozdrav.
Nakon što je glazba otvirala himnu
nastupila su ženska i muška deca Bi-
škupec pod vodstvom sestre Anice
Martincec, muški naraštaj Varaždin u
skupinama predvođeni po bratu Mer-
liću, članovi četa Knežinec i Sv. Ilija
pod vodstvom brata Stankusa i čla-
novi čete Biškupec pod vodstvom brata
Gluhaka. Nakon nastupa razvila se je
vrlo animirana pučka zabava. Zupu je
zastupao brat Zima, a matično društvo
brat Šurbek.

SOKOLSKA ČETA JALZABET

Uoči proslave održala je uprava
čete svečanu sednicu. Na 6 septembra
pošla je četa s barjakom i svim kate-
gorijama u crkvu, a nakon toga s osta-
lim mesnim društvima u školu gde je
starešina čete brat Pepelko održao
prigodni govor. Muška i ženska deca
izvela su vežbe i opevala nekoliko pe-
sama. Posle svečanosti u školi sledila
je igranka na školskom dvorištu, gde
je održano, u prisustvu lepog broja
naroda, više nacionalnih govora.

**SOKOLSKA ČETA
KRIZOVLJAN-CESTICA**

Sokolska četa Križovljan-Cestica
priredila je tu proslavu 17 septembra s
akademijom. Predavanje održao je
prosvetar brat Marčec. Pevački otek
čete odlično je izveo pod ravnanjem
brata Adamića više nacionalnih pes-
ma. Recitovane su pesme »Na deseti
rodendan Njeg. Visoč. Prestolonasled-
nika« i »Unuku Petra Mrkonjića«. U

vežbama sa zastavicama i vencima na-
stupila su muška i ženska deca.

SOKOLSKA ČETA TRNOVEC

Sokolska četa Trnovec proslavila
je rođendan Njeg. Vis. Prestolonasled-
nika 10 septembra akademijom na ko-
joj su nastupili članovi te muška i
ženska deca, a prosvetar čete, brat Ju-
raj Potočnjak održao je skupljenom
narodu govor o značenju tog dana. —
Nakon akademije održana je zabava
s tombolom.

Župa Vel. Bečkerek

**ŽUPSKE
PRVENSTVENE UTAKMICE
U ODOJCI**

U nedelju dne 17 septembra o. g.
odigrane su u Velikom Bečkereku žup-
ske utakmice članova, članica, muškog
i ženskog naraštaja u odbojci, raspisane
po župi za ovu godinu.

Uprava i Načelnništvo naše župe
nastojeći stalno oko uvadjanja ove od-
lične igre kod naših društava ustanovi-
la je od sada za svaku godinu održa-
vanje takovih župskih utakmica, ko-
je je ostvarenje već sada u prvom po-
četku dobro uspeo. U tu svrhu na-
bavljene su četiri veoma lepe nagra-
de, koje pripadaju prema ustanovlje-
nom Pravilniku kao prelazni darovi
vrstama onih društava, koje svake go-
dine uspeju da osvoje prvenstvo, a u
stalan će posed preći onom društvu
čija vrsta takovu nagradu osvoji tri
puta uzastopce ili pet puta s preki-
dima. Kao prelazna nagrada određena
je za članstvo veliki srebrni pehar sa
statuom, članicama velika srebrna va-
za, muškom naraštaju manji srebrni
pehar i ženskom naraštaju manja sre-
brna vaza, na koje se imaju svaki
puta urezati imena onih društava, ko-
ja po redu osvoje ove nagrade.

Utakmice su otpočele u 8 sati uju-
tro, pod vodstvom načelnika župe br.
Alojza Pogačnika i zam. načelnika br.
Aleksandra Pavlovića na dva igrališta
Sokolskog društva Vel. Bečkerek ma-
tica uz učestvovanje takmičarskih vr-
sta iz V. Bečkerek matice, Vršac, Vel.
Kikinde, Bele Crkve, Jaša Tomića,
Novog Bečejca, Padeja i Orlovata.

U nekoliko oštih susreta punih
interesantnosti, elana i prirodne bor-
benosti, ali ipak na divan bratski na-
čin, prošle su utakmice bez trunka za-
visti tako, da su na svakog učinile
najprijetniji utisak.

Rezultati utakmica bili su sledeći:

Članovi — 1 susret:

Vršac-Padej 15 : 11, 15 : 12; Bela
Crkva-Novi Bečej 15 : 13, 15 : 13; V.
Bečkerek matica - V. Kikinda 15 : 5,
15 : 2; Jaša Tomić-Orlovat 15 : 8, 15 :
6. —

Članovi — 2 susret:

Bela Crkva-Vršac 15 : 7, 15 : 9;
V. Bečkerek matica-Jaša Tomić 15 : 4,
15 : 9.

Članovi — finale:

V. Bečkerek matica - Bela Crkva
15 : 1, 15 : 5.

Članice — 1 susret:

V. Kikinda - V. Bečkerek matica:
16 : 14, 9 : 15, 15 : 6.

Članice — finale:

Vršac-V. Kikinda: 15 : 0, 15 : 4.

Muški naraštaj — jedini susret:

V. Bečkerek matica-Vršac: 15 : 11,
15 : 5.

Ženski naraštaj — jedini susret:

Vršac-V. Bečkerek matica: 18 : 16,
15 : 7.

Prema tome konačnu pobjedu od-
nele su vrste: članovi V. Bečkerek
matica, članice Vršac, muški naraštaj
V. Bečkerek matica, ženski naraštaj
Vršac. Kako se iz gornjih rezultata
vidi pobjedu članova odnela je vrsta
V. Bečkerek matice, koje je ovog pu-
ta bila u odličnoj formi.

Na završetku finalnih utakmica
pred strojem svih vrsta pozdravljeni
su i pohvaljeni svi takmičari po bratu
načelniku župe A. Pogačniku i pot-
krepljeni na dalji i neprekidni rad, a
nakon toga su po starešini župe br.
Nikoli Bešliću podeljeni prelazni da-
rovi uz prigodan govor i izraženo za-
dovoljstvo same Uprave nad odličnom
uspehu ove priredbe.

Tok ovih utakmica bila je svetla
tačka naših poslednjih župskih prire-
daba koja nas je uverila, a kao što smo
i pri saveznim takmičenjima i vežba-
ma na sletu u Ljubljani općenito vi-
deli, da u našem Sokolstvu vežbači
svih odeljenja unatoč raznih opažanja
o opadanju volje, discipline i mlitavo-
sti i t. d. streme napred.

Naš sokolski rad ne sme zastati
na uspehu, a još manje na neuspehu.
Većiti pokret — naša je lozinka! —
Tiršev sistem tako je opsezan i razno-
lik, a ujedno pristupačan primeni raz-
nih novotarija kao odbojka, košar-
ka i t. d. da nam se pruža neiscrpno
bogatstvo promene, koje nam stoje na
raspoloženju da zadovoljimo naše vež-
bače i njihove želje za nečim novim
što onj danas od nas toliko traže.

Župa Zagreb

SOKOLSKO DRUŠTVO LASINJA

Ovo je Sokolsko društvo dana 3
septembra o. g. razvilo svoj sokolski
barjak, kome je kumovao brat dr. Ivo
Perović, ban Savske banovine, odno-
sno u njegovom zastupstvu br. Čamil
Hasanbegović, sreski načelnik.

Sokolski barjak ovoga društva je
vrlo lepo i ukusno izradila tvrdka J.
Haflner u Ljubljani za svotu od 6500
dinara. Ovu svotu je uprava skupila
od prijatelja Sokolstva, te je njihova
imena dala urezati na ukusno izrade-
nim, pozlaćenim i posrebrnim čavli-
ćima, koji su zabit na dršku barjaka.

Sama priredba oko razvika je or-
ganizovana sporazumno sa sokolskim
okružjem u Pisarovini, koje je istoga
dana obavilo okružni slet s javnom
vežbom.

Samu priredbu je mnogo pokva-

rila kiša, koja je toga dana odmah iz-
jutra počela padati. Zbog toga je i
broj učesnika na ovoj proslavi bio
manji. Unatoč lošega vremena je in-
teresovanje naroda bilo veliko, što se
vidi iz toga, da je nakon kiše nahrli-
lo ovomesno seljaštvo na samu priredbu.
Bratsku Sokolsku župu Zagreb zastu-
pali su brat starešina dr. Oton Gavran-
čić, načelnik dr. Pichler i tajnik
prof. Džamonja. Na svečanosti je pri-
sustvovalo ovomesno vatrogasno dru-
štvo s barjakom.

Svečanost je otvoreno vrlo lepim i
oduljim govorom starešina ovomesnog
Sokolskog društva brat Miloš Stojčić,
koji je lepo opisao razvitak Sokolstva
u samom mestu pozdravivši najpre
izaslanika bana Savske banovine i ku-
ma zastave kao i ostale goste.

Sa svečanosti je oduševljeni pozdravni
pozdrav kumu zastave banu br. dr. Ivo
Peroviću, te je nakon čitanja depeše
došlo do dugotrajnog klicanja Nj. Vel.
Kralju, Prestolonasledniku i Jugosla-
viji.

Zastupnik kuma brat Čamil Ha-
sanbegović, sreski načelnik, pozdrav-
lja prisutne dirljivim i patriotskim re-
čima punih ideala ljubavi i istine, kliče
Kralju, Prestolonasledniku Petru i uz-
višenom Kraljevskom Domu. — Posle
toga prisutne pozdravlja vrlo lepim i
dirljivim rečima starešina župe Zagreb
brat dr. Oton Gavrančić, koji nad raz-
vijenom zastavom čita molitvu Sve-
višnjemu, a koju brat starešina društva
Lasinja razvija i predaje barjaktaru,
koji polaže zakletvu.

Posle podne započela je javna vež-
ba na lepo iskićenom vežbalištu. Izve-
dono je više lepih vežba muškog i žen-
skog podmladka i naraštaja iz Lasinje,
a najviše se dojmila vežba muškog na-
raštaja iz Lasinje »Oj letni sivi so-
kole«. S vežbama su rukovodili braća
načelnici: Lj. Komel, Dušan Samardži-
ja i Vjekoslav Žiljak.

SOKOLSKA ČETA GAJ

Sokolska četa u Gaju priredila je
u nedelju dne 11 septembra 1933 svoju
prvu javnu vežbu. Na toj vežbi bile
su zastupane bratske jedinice iz oko-
lice, matično društvo Pakrac te dru-
štva Poljana, Uljanik, Lipovljani i četa
Kukunjevac. U 2 i po sata posle
podne prošla je kroz mesto povorka
sastavljena od braće članova i prijate-
lja Sokolstva uz pratnju sokolske
fanfare bratskih društava Pakrac i
Uljanik. U tri sata otpočela je javna
vežba, te je brat Truntić, prosvetar
čete, održao pozdravni govor. Javna
vežba izvedena je sa šest tačaka na
opšte zadovoljstvo.

Nakon izvedenog programa poz-
dravio je prisutne brat Hajdin, stare-
šina čete Gaj, zahvaljujući se na broj-
nom odazivu, a posle toga je brat
Zehak, načelnik matičnog društva Pa-
krac, govorio o cilju i zadatku Sokol-
stva. Nakon toga razvila se sokolska
veselica.

Ova prva javna vežba u Gaju is-
pala je kako u moralnom tako i u ma-
terijalnom pogledu vrlo dobro.

Vse tiskovine za sokolska društva, potrebne
knjige za sokolske knjižnice, vabila, letake,
lepake za sokolske priredbe Vam izdeia
Učiteljska tiskarna. Tiska šolske, mladinske,
leposlovne in znanstvene knjige, časopise,
revije, vizitke, bloke, račune, jedilne liste,
posmrtnice in mladinske liste. Ilustrira knjige
v eno- in večbarvnm tisku. / Lastna tvor-
nica šolskih zvezkov. Knjigoveznica. Oddelek
za učila z veliko zalogo slik naših velmož

**KNJIGARNA
V LJUBLJANI
PODRUŽNICA
V MARIBORU**
Tyrševa ulica šte. 44

**UČITELJSKA
TISKARNA**

V LJUBLJANI, FRANČIŠKANSKA 8

419-38

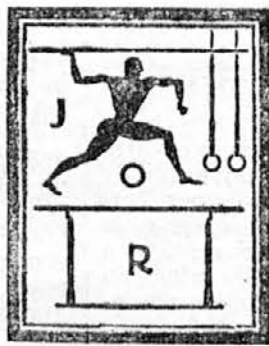
Oglašuje u »Sokolskom glasniku«

TRGOVAČKA TISKARA
V.G. KRALJETA
SUŠAK
Strossmayerova ulica 5
TELEFON BROJ 3-22
425-8

ŠIRITE SOKOLSKU
!! ŠTAMPU: !!
»SOKOLSKI GLASNIK«
»SOKO«, »SOKOLIĆ« i
»NAŠU RADOST«

KLIŠETE
vseh vrst no-
fotografijah
all ristbah
izvršuje
najsolidnejše
KLIŠARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVAT'S
421-38

»Spomen - klince«
Eksere
: a osvećenje sokolske zastave
: najbolje i jeftino izradjuj:
MIRKO ŠMAT, graver
Beograd, Terazije 1
421-38

Vsem bratskim sokolskim edinicam!

Z ozirom na splošno gospodarsko stanje in dejstvo, da
omogočimo vsem bratskim edinicam nabavo potrebnega teta-
vadnega orodja ponovno znižujemo cene za 20%.

Pri plačilu zaključne vsote takoj z naročilom nudimo še
posebej franko omot in pri naročilu preko Din 1.000— postavna
Vaša železniška postaja.

Bratske sokolske edinice prosimo, da tudi nadalje zaupate
v solidnost domačih izdelkov, ter Vam zagotavljamo, da se bode-
mo vedno potrudili postreči Vas z najbolj popolnimi proizvodi.
Tudi nadalje Vam hočemo zvesto služiti ter prosimo, da se ob potrebi obrnete na
naš naslov z vsemi Vašimi željami, da Vam moremo staviti svoje ponudbe in pogoje, ki
bodo Vašim zahtevam najbolje ustrezali.

Nadejamo se, da nas ne zapustite tudi v sedanjih hudih časih, polnih brezposelnosti,
zato se obračamo do Vas z geslom: »Svoji k svojim!«

Zdravo!

**TVORNICA TELOVADNEGA ORODJA
J. ORAŽEM - RIBNICA**
NA DOLENJSKEM • DRAVSKA BANOVINA

421-15

PRVA JUGOSLOVENSKA INDUSTRIJA
ŠPORTSKIH POTREPŠTINA
M. DRUCKER Zagreb, Ilica 39
Beograd, Pasaž
Akademije Nauka
Vlastiti proizvod lako-atletskih sprava. Lopte za odbojku,
medicinka, košarka, lopte za bacanje itd.
ZAHTJEVAJTE BESPLATNE CJENIKE!

423-37

Širite sokolsku štampu!
Svako sokolsko društvo, svaki član i svaka članica
treba da nabavi

Sokolsku knjižnicu

I. sveska:	E. Gangl: O sokolski ideji.
II. "	Ing. Lado Bevc: Sokolsko prosvetno delo.
III. "	Dr. Miroslav Tyrš: Naš zadatak, smer i cilj.
IV. "	Vekoslav Bučar: Dr. Ivan Oražen.
V. "	Dr. Miroslav Tyrš: Sokolska gesla.
VI. "	Jan Pelikan: Dr. Miroslav Tyrš.
VII. "	Jan Křen: Cilj sokolskih težanj.
VIII. "	E. Gangl: Tyršev Sokolstvo. (Sloven. tekst.)
VIII. a "	Isto. (Srpsko-hrvatski tekst.)
IX. "	Dr. Niko Mrvoš: Pogledi i misli dr. Miroslava Tyrša.

Svaka sveska stoji 3 Din

PUTEVI I CILJEVI

U tvrdom povezu 8 Din

Franjo Mačus:	ODOBJKA (VOLLEY BALL) U kartonu 12 Din
Franjo Malin:	Praktički udžbenik češkog jezika. U kartonu 15 Din
Dr. Viktor Novak:	SVESLOVENSKA MISAO U kartonu 9 Din
Miroslav Ambrožič:	METODIKA SOKOLSKE VZGOJE U tvrdom povezu 36 Din
Franjo Malin:	ČEHOSLOVACI I ČEHOSLOVAČKA U kartonu 15 Din

Jugoslovenska Sokolska Matica

Ljubljana, Narodni dom

420-38

Telefon 25-43 / Račun poštanske štedionice Ljubljana 13.831